

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
500 " "	30 " "
1000 " "	60 " "
2000 " "	90 " "
3000 " "	120 " "
ezen felül	150 " "

Földbirtokosok, bér-
lők és uradalmak

Résvényválasztás, szövetkezetek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj 10 "

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt.
A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Buday Barna főszerkesztő.
Szerkesztő: **Rothmeyer Imre.**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 3. Telefon: Aut. 866-01.
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut. 25. Telefon: Aut. 899-32.

Előfizetési árak:

a M. Kir. Földművelésügyi minisztérium által időnkint kiadott „Hirdetés-gazdasági előadások” című füzettel együtt

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknek:	
Negyed évre	6 pengő	Negyed évre	10 pengő
Fél évre	11 " "	Fél évre	18 " "
Egész évre	20 " "	Egész évre	32 " "

Romániában:		Jugoszláviában:	
Negyed évre	360 lot	Negyed évre	120 dinár
Fél évre	660 " "	Fél évre	220 " "
Egész évre	1200 " "	Egész évre	400 " "

Előfizetéseket Romániából ki-
szárolgató képviselők: Hegedűs
hírlapírda, Oradea-Mare
(Nagyvárad) vesz fel.
Előfizetést elfogad bármely
Jugoszláviai hírlapírda és
könyvkereskedés.

TARTALOM:

- Hizlalási hitel. (K. T. S.)
- Fővármihatal és a gazdák. (Bt.)
- Állatgyógyászat. (Rátky Frigyes. — Villax Odón.)
- Széljeli békabehozatalai. (inórcsi Farkas Ferenc.)
- Magyarországi mezőgazdasági statisztika
terminológiája és alapelvei. (Juhos Laj s.)
- Élelmiszeriparunk piactudományi szervezése.
(Valkó Rudolf dr.)
- A gazdák közönség köréből. (Egy kisgazda levele a föld-
reform furcsaságairól. P. M.)
- Magyar gazdasági helyzete. (Zathureczky Károly.)
- Olajbuza, drága kenyér. (Rege Károly dr.)
- A salzburgi szarvasmarha- és lokiállítás.
(Körmöczi József dr.)
- Egyes közlemények.
- Üzenetek, kereskedelm.
- Szerkesztői üzenetek.

Meghívó az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányára, ugyis, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége végrehajtóbizottsága

1929. évi október hó 4-én (pénteken) délelőtt 10 (tíz)
órakor a „Köztelek” székházában nagyteremben (Buda-
pest, IX., Köztelek-utca 3. szám, II. em.) tartandó

IV. rendes gyűlésére.

A részletes napirendet a „Köztelek” 77. száma
közölte.

Budapest, 1929 szeptember 17.

Somssich László gróf s. k.
elnök.

Hizlalási hitel.

A minisztertanács legutóbbi gyűlésén elhatározta,
hogy a hizlalás és állatvitel előmozdítása érdeké-
ben ez évben ismét állathizlalási hitelt bocsát a gaz-
daközönség rendelkezésére. Erről a döntéséről és a
hizlalási hitel feltételeiről a kiadott félhivatalos köz-
lemény a következőket mondja:

„A minisztertanács a földművelésügyi miniszter
előterjesztésére elhatározta, hogy a hizlott állatok
exportjának elősegítésére 175 millió pengőt bocsát
a mezőgazdaság rendelkezésére. A hitel feltételei
a következők: 8 százalékos kamat, amelyhez csupán
a váltóúrlap és a váltóbélyeg költség számítható
hozzá. A hitel hat hónapi lejáratú és három hó-
nappal meghosszabbítható, kilenc hónap letelte után
azonban feltétlenül vissza kell fizetni. A száz holdon
aluli gazdák részére az Országos Központi Hitel-
szövetkezet, a száz holdon felüli gazdaságok ré-
szére pedig a körzeti hitelszövetkezetek folyósít-
ják az igényelt hitelszövegeket.

Egy exportálandó hizlott marha után 525 pengőt,
egy exportálandó hizlott sertés után pedig 105 pengő
hitelt lehet igénybe venni. Egyébként 50,000 pengő
az a maximális összeg, amelyet egy gazda igényel-
het, abban az esetben azonban, ha ez a három
millió dolláros összeg nem merülne ki az akció
folyamán, szó lehet ennek az 50,000 pengős maxi-
mális összegnek felemeléséről. Exportíthető olyan
kisgazdák is igényelhetnek, akik vagy egymaguk
vállalkoznak arra, hogy legalább 40 sertést hizlal-
nak, vagy pedig ugyanabban a közösségben többben
állanak össze ugyanilyen mennyiségű exportértés
hizlalására. A hizlalást legkésőbb két hónapra a
közös felvétel után meg kell kezdeni. Az egész
akció lebonyolítását az állami gazdasági felügye-
lők fogják ellenőrizni.”

A gazdaközönség nevében a legmelegebben üdvö-
zöljük a kormányt az elhatározásáért, amely
komoly tettel és pénzügyi áldozattal siet a nehéz
helyzetben levő mezőgazdaság támogatására. A mező-
gazdaság súlyos bajainak egyik legfőbb oka a hitel
hiánya és drágasága, mert a kedvezőtlen értéke-
sítési viszonyok a kínálat növelése révén bizo-
nyos mértékig ezzel szintén összefüggésben állanak.
Minden gazdasági szervezet nyomatékosan
sürgösti a gazdabizlet terén érdemleges könnyítések
biztosítását. A hizlalási hitel annak jelét mutatja,
hogy a kormány az e téren fennálló bajokat átérzi
és a lehetőséghez képest orvosolni is akarja. A hiz-
lalási hitel úgy kereténél, mint jellegénél fogva
a hitelbajoknak természetesen csak egy kis részét fogja
orvosolni, de talán azt remélhetjük, hogy további
szerves és áldozatkész intézkedéseknek az előfutára
és beharangozója.

De jelentősége van a hizlalási hitelnek abból a
szempontból is, hogy az igen olcsó abrakakarmá-
nyok egy részének a gazdaságokban való megeteté-
sét és ennek révén több trágyának a termelését lehe-
tővé teszi s megmenti az elpredálásuktól azokat a
gazdákat, akik forgatóké hiányában a takarmányhoz
állatokat egyébként nem tudnának beszerezni, vagy
akiknek különben nem volna kifizetési lehetőségük
a hizlalás befejezéséig. Emellett a hizlalásra alkal-
mas gabonafélékből a piaci kínálatot is előreláthatóan
bizonyos mértékig csökkenteni fogja.

Igy mindenféle szempontból a hizlalási hitelnek
csak előnyös hatását várhatjuk. De természetesen
egy nagy kérdés még mindig nyitva marad: milyen
lesz majd a kihizlalt állatok ára. A sok esetlődáson
és veszteségen átment gazdák mindegyike elsősor-
ban erre a kérdésre szeretne feleletet kapni, mielőtt
újabb adósság csinálásával a hizlalásnak neki fog.
Erre természetesen sem a kormány, sem más té-
nyező nem tud sem feleletet adni, sem biztosítékot
nyújtani; mint jóformán mindig, most is a gazdák-
nak kell a kockázatot vállalniuk. A sertésiparnak
legutóbbi eseményei az állandó és a termelési költ-
ségeknek megfelelő árszínvonal tekintetében nem
sok biztást nyújtanak. Ugy a budapesti, valamint
a figyelembe jövő külföldi piacok igen szerény több-
letfelhajtásokra is már jelentős áresést mutatnak, már
pedig a hizlalási hitel — ha a célját el akarja érni —
fokozott beállítást és többletfehlajtást fog előidézni.

Erre való tekintettel a hizlalási hitel folyósítását
és a vele kapcsolatos beállításokat a legnagyobb
körültekintéssel kell megszervezni, időben és mennyi-
ségben a lehetőség szerint megosztani és a külföldi
értékesítési lehetőségeket is fokozottan kiélni.
Nagyon jól tudjuk, hogy különösen ez az utóbbi
nem valami könnyű feladat, de a hizlalás fokozása
az értékesítési lehetőségek egyidejű javítása és növe-
lése nélkül könnyen kétélű fegyver lehet. Az olasz
piac fokozott megszervezése különösen fontos fel-
adatnak látszik, mert ha nem tudunk volna jelen-
tős mennyiségeket elhelyezni Olaszországban ez év

AZ OMGE KÖZLEMÉNYE.

Meghívó.

Az OMGE kezdeményez a M. Kir. Földművelésügyi
és Kereskedelmiügyi Minisztérium, az országos
agrarintézmények és magánosok adakozásából

Rubinek Gyulának

Budapesti Kerepesi-úti temetőben, a Deák-mauzóleum
melletti pihenő hamvai fölé a gazdaközönség kegyelete
művészi kivitelű síremléket emelt.

A síremléknek folyó évi október hó 4-én (pénteken)
délután 4 (négy) órákor tartandó

Ünnepélyes teleplezésére

született meghívjuk az OMGE tagjait.

Budapest, 1929 szeptember hó 16-án.

A Rubinek-síremlékbizottságban résztvevő
intézmények nevében

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület.

Somssich László gróf s. k.
elnök.

Buday Barna s. k.
főszerkesztő. Mutschembacher Emil dr. s. k.
nyvv. igazgató.

Az ünnepély sorrendje:

1. Karének. Előadja: A M. Kir. Operaház énekkara.

2. Somssich László grófnak, az OMGE elnökének
bevezése.

3. Mayer János földművelésügyi miniszter bevezése.

4. Köszönet elhelyezése a síremléken.

5. „Szózat”. Előadja: A M. Kir. Operaház énekkara.

Kőbányai bizományi sertés hizlaló-telepünk

beállított sovány sertésekre rendkívül olcsón, költségtelenül folyóit,
a takarmányt és az összes hizlalási költséget előlegezi!

Tájékoztató iratokat, ismertetőlevelet és bejelentőlapokat megküldi

a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete sertés hizlaló-telepére
Budapest-Kőbánya, X., Szállás-utca 20-22. Telefon: József 392-14
vagy a központ: Budapest, V., Alkotmány-utca 28.

E szám ára 40 fillér

A számunk 16 oldal

tavasza — amidőn éppen a múlt évi őszi hízalási hitel hatására az eddigieknél nagyobb felhajtások jelentkeztek — még korábban jelentkeztek volna az értékesítési bajok az állattenyésztés és hízalás terén is.

A jövő kilátások és lehetőségek szempontjából mindenesetre biztatást nyújt egy körülmény: a takarmányféléknek olyan alacsony ára van, hogy ennél kedvezőlenebbül a hízalás révén is aligha értékesíthetnek, bármilyen is lesz az állatállomány a jövő évben. Az olcsó abrakárakat azonban máris ellensúlyozza bizonyos mértékig a beállítani való állatok viszonylag nagy ára.

A hízalási hitelnek a jelentőségét főleg abban látjuk, hogy a hízalás lehetőségét teremti meg igen sok üzemből és a takarmányfélék kínálatát egyidejűen csökkenti. A termelési költségek és így a külföldi versenyképesség szempontjából a hízalási hitelnek közvetlen olcsóító hatása elég szerény, mert hiszen egy-egy állatnál az egyébként megszerezhető forgókéntől olcsóbb pénz alig néhány pengőt, kg-kint pedig mindössze egy 2-3 fillért tesz ki. Már csak ebből a szempontból is mindenesetre kívánatos lett volna a múlt évi 5%-os kamatlábnak a fenntartása, mert ez már érdemleges kedvezményt jelentett volna.

A hitel folyósításának feltételeit a közeljövőben részletesebben fogjuk ismertetni, míhelt a földművelésügyi minisztérium ezeket és a hitel igénybevételével kapcsolatban aláírandó kötleveleket szövegét véglegesen megállapította. Egyelőre lényegesen többet nem tudhatunk közölni, mint amit a minisztertanács közleménye is már elárult. Ezt még kiegészíthetjük azzal, hogy egy-egy marha után 500, egy-egy sertés után pedig 100 pengőt fognak a gazdák kezébe kapni, az ezt meghaladó 25, illetve 5 pengőt a folyósító szövetkezet kötbér címén vissza fogja tartani, ez után azonban nem kell majd kamatot fizetni. A rendelkezésre álló összeg természetéhez és rendelkezéséhez képest a hízalási hitel utján a kormány elsősorban a kivitt akaria előmozdítani, de ha a kivitt akaria állategészségügyi okokból nem lehetséges, akár pedig azért, mert a külföldi értékesítés kedvezőlenebb volna, meg fogják engedni a beiföldön való eladást is. Ertesülésünk szerint a hivatalos közlemény a kisgazdák hízalására vonatkozóan helyreigazítást igényel, mert a kisgazdák csak legalább 40 darab sertés egyéni, vagy közös hízalása esetén kaphatnak hitelt, tehát a szöveteknek helyesen úgy kellene szólnia: „exporthitelt csak olyan kisgazdák igényelhetnek, akik... stb.” és nem „olyan kisgazdák is”. Ertesülésünk szerint a kiadandó rendelet a tehénhízalás kérdését is tisztázni fogja, ami nagyon kívánatos, mert a múltban egyes tényezők a tehén hízalását nem voltak hajlandók a hitel alapján szolgáló hízalásnak elismerni és emiatt azután több helyen véleményeltérések és kellemetlen-ségek támadtak. A visszaélések megakadályozására részünkről is nagy súlyt vetünk, viszont azonban a tehénhízalás lehetővé tételéhez és ennek révén a tejgazdaság támogatásához messzemenő köz- és magángazdasági érdekek fűződnek.

A hízalási hitel egyes részletkérdéseire még visszatérünk, most csak még annak az óhajnak adunk kifejezést, hogy ezt a hitelt a gazdaközönség minden tagja rendelkezésére kellene bocsátani, helyesen és szabatosan vegye igénybe és bonyolítsa le, mert nem szeretnénk, ha egy-két helytelen eljárás általánosítás utján ismét a gazdák elleni támadásokra szolgáltatna alapot és a kormányt is feszélyezné hasonló hitelakciók megszervezésében. Már pedig az adott viszonyok között az egyik legsürgősebb és legfontosabb kormányfeladat a gazdahitel minden ágának céltudatos kiépítése, megkönnyítése és áldozatkész támogatása.

K. T. S.

Minden burgonyatermelő olvassa el
Béke László: A burgonya termelése
és nemarítása című kézikönyvét. — Ára 3 P 60 f.
„Patria” R-T. Könyvkiadó, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A Fővámhivatal és a gazdák.

A „Köztelek” szeptember 19-én megjelent számában részletesen foglalkoztunk a traktoralkatrészek vámjának a kérdésével és rámutattunk arra, hogy a mezőgazdasági termelés szempontjából feltétlenül kívánatos, hogy a bebizonyíthatóan a traktorhoz tartozó és utánpótlásul szolgáló alkatrészeket a traktorokkal azonos vámtételbe sorozzák. A traktoralkatrészek különböző elvámolása igen nagy terhet ró a mezőgazdaságra és emellett sok esetben a Fővámhivatal is tévesen értelmezi a vámtarifa intencióit.

A magyar-francia kereskedelmi szerződés az utánpótlásul szolgáló automobillalkatrészekre nézve a vámtarifától eltérő kedvezményes vámtételeket állapít meg. Egyes traktoroknál automobill típusu motorok vannak és az érdekeltek a múltban természetesen tartották, hogy az automobill-motoralkatrészeknél az érvényes szerződéses vámtételek az ilyen automobill típusu motorral bíró traktormotoroknál is alkalmazandóak legyenek. A magyar-francia kereskedelmi szerződés életbeléptetése óta, tehát mintegy két éve, ez is a tényleges gyakorlat és nincs tudomásunk arról, hogy a nagyszámú vámolásoknál a vámhivatalnak kifogása lett volna az automobill típusu traktormotorok alkatrészeinek a magyar-francia kereskedelmi szerződés szerinti kedvezményes elvámolása ellen. Ebből önként következik, hogy a külföldi vámolásokat végző vámtisztviselők is természetesen tájékozottak, hogy ezeknek a motoroknak az alkatrészei a magyar-francia kereskedelmi szerződés kedvezményes vámtételei alá tartozzanak. Ez így volt a múltban, azonban ma már másként van, ugyanis a Fővámhivatal álláspontja most az, hogy az előbb jelzett elvámolás helytelen és véleménye szerint bármilyen típusa is legyen egy motornak, abban az esetben, ha ez a motor egy traktorba van beépítve, az olcsóbb, kedvezményes tarifát nem élvezheti, hanem köteles az autómó vámtarifa drágább tételét fizetni. Nincs tekintettel a vámhivatal arra a tényre, hogy a szobánforgó traktorok tulajdonképpen automobill típusúak. Ezt bizonyítja az is, hogy vannak traktorgyártmányok, amelyekbe teljesen ugyanazok a motorok vannak beépítve, mint ugyanazok a gyár által előállított automobillokba, viszont más gyártmányoknál a traktormotor az automobill-motortól csak annyiban különbözik, hogy erősebb és nehezebb, mint az illető gyár kisebb teljesítményű automobillokban használatos motorja, egyébként azonban ezek teljesen automobill típusu robbanó gépek.

A Fővámhivatal legújabb értelmezése szerint tehát a traktormotorok utánpótlására szolgáló alkatrészeiért több vámot kell fizetni, mint az autómotor azonos alkatrészeiért, noha a traktormotorok is automobill típusu motorok. Ez az állásfoglalás azt jelenti, hogy az importkereskedelem a jövőben a traktormotor alkatrészek után az eddiginél jóval magasabb vámot kénytelen fizetni, ami természetesen megint csak a termelő gazdát fogja sújtani, mert a kereskedelem ezt az újabb drágítást egyszerűen át fogja hárítani a traktort vásárló gazdára.

Átlagban a traktoralkatrészek váma kereken mintegy 100%-kal magasabb, mint az autóalkatrészeké, vagyis a termeléshez szükséges utánpótlásra szolgáló alkatrészekért jelentősen magasabb vámot kénytelen a gazda fizetni, mint az autójának alkatrészeiért. A „Köztelek” előbb jelzett számában közöltünk néhány adatot, amely a különbséget a két elvámolás között feltünteti.

Evés közben jön meg azonban az étvágy, ugyanis a vámhivatal most már nem elégszik meg azzal, hogy ezentúl követelni fogja a magasabb vámok fizetését, hanem esztendőkre visszamenően, utólagosan kívánja a saját hivatalos szakértő közvegi közbenjöttével kifogás és aggály nélkül végzett vámolásoknál a magasabb vámkülönbséget behajtani. Ha a vámhivatalnak ez a szándéka valóra válik és ha az importkereskedelem kénytelen volna esztendőkre vissza-

menően a már évekkal azelőtt eladott traktoralkatrészek után pótvámbeizetést teljesíteni, akkor biztosra vehető, hogy ezt a nagyösszegű utánpótlást a kereskedelem, amely a múltban eladott pótrészek árát a tényleg általa kifizetett vám alapján számítva határozta meg, ezt is a gazdára hárítja át úgy, hogy a jövőben eladandó alkatrészek árát nemcsak az ezek után fizetendő magasabb vámosszeggel fogja drágítani, hanem olyan további mértékben is, hogy ezáltal fedezetet nyerjen arra az összegre, amit a vámhivatal visszamenően utánpótlásként követel rajta.

Az érvényben lévő vámtarifa általában a mezőgazdasági gépeket és azok alkatrészeit azonos vámtétel szerint vámolja el. Így például a vámtarifa 817. pontja szerint a cséplőgépek és ezek alkatrészei métermázsánként 25 aranykoronát, az aratógépek és alkatrészei pedig a 815. tételszám szerint métermázsánként 14 aranykoronát vámot fizetnek. Ezzel szemben a leginkább elterjedt középtípusú traktor métermázsánként 70 aranykoronát vámot fizet, az alkatrészekre megállapított vámot pedig sok esetben ennek a többszöröse. A traktoralkatrészekre megállapított vámot túl nagy, ez és az alkatrészeknek különböző tételként szerinti elvámolása igen súlyos terhet ró a mezőgazdasági termelésre. Nagy általánossággal mintegy 5000 darab külföldi traktor van nálunk üzemből, ha gépenként az évente szükséges utánpótlásra szolgáló alkatrészekért kifizetett összeget átlagban 500 pengőben vesszük fel, úgy az 5000 darab traktor évenkénti alkatrészt szükségletének ára 2.500.000 pengő. Ennek az összegnek mintegy 35%-át teszi ki a vám, vagyis a magyar mezőgazdaság évente mintegy 875.000 pengőt fizet a magyar államnak külföldön adóiban, vagyis gyanánt a traktoralkatrészekért.

Az örvendetesen fejlődő gépmunkának igen nagy jelentősége van hazánk mezőgazdasági termelésének fokozásánál. Ezt a kormány is méltányolja, hiszen a földművelésügyi minisztériumnak az idén is megismétlődő nagyjelentőségű traktorakciója is ezt a célt szolgálja. Annak ellenére, hogy az illetékes tényleg a gépmunka jelentőségét általánosan elismerik és méltányolják is, a jelenleg még mindig a termeléshez szükséges traktoralkatrészek váma még egyszer akkora, mint a termelés céljait talán mégsem úgy szolgáló „automobillalkatrészek” váma. Lehetetlen helyzet az is, hogy az alkatrészek legkülönbözőbb vámtételekbe való sorozása következtében, mindig a mezőgazdasági termelés kárára, állandó és szinte sorozatos tévedések történjenek az elvámolásoknál.

Feltétlenül szükséges, hogy a traktoralkatrészek a traktorokkal azonos vámtételekbe soroztassanak. H.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

A lápgazdálkodás.

I.

Glaser Géza két hozzá intézett kérdésére a „Köztelek” f. évi 74. számában cikk keretében válaszolt. A kérdéses először arra kért felvilágosítást, hogy mi okozza a lápföld gázosodásra való hajlamosságát, miért diszlik lápföldön főleg a vadrepcé és van-e ennek valami ellenszere? Ez utóbbi kérdéssel nem kívánok foglalkozni, mert Gyárfás József e lap hasábjain részletes utmutatást közölt a vadrepcé irtására.*

* A vadrepcé irtására mézsnitrogénnel Gyárfás József lapunk 1928. évi 48. számában jelent meg egy közlemény a vadrepcéirtás egyéb módjairól pedig az 1910. évi 24. számában hoztunk ugyancsak Gyárfásról cikket. A legújabb tapasztalatok alapján a vadrepcé rendszeres irtását, mellyel csakis ezzel lehet a vadrepcétől végleg megszabadulni, Gyárfás a következő füzetben foglalta össze: A vadrepcé irtása (1928). Megrendelhető a „Köztelek” kiadóhivatalánál is. Ára 2 pengő.

Szerkesztőség.

**KÜHNE — DR. GRÓF-féle gyorscsávázógéphez
speciális csávázószer**

HIGOSAN II.

magas higanytartalmu csávázószer, dr. Gróf Béla gazd. akad. tanár előírása szerint.

GYÁRTJA:

CHINOIN — UJPEST.

Közeledek
1929/29. máj

Közeledek is az Ecsedi-lápon a vadrepce a legkritikább gyom.

Legyen szabad azonban a láptalaj elgyomosodásának okát kereső válaszhoz az alábbiakban hozzászólnom.

Tény, hogy a lápföld sötét színe és laza összetételénél fogva erősen felmelegszik, miáltal természetesen ki is szárad. Gyomirtás szempontjából ez hátszéltelemül nagy hiba, ha tekintetbe vesszük, hogy nálunk éppen a gyomirtást előző tarlószántások idején van a legkevesebb csapadék. Ezzel a kevés csapadékkal egészen másként gazdálkodnak a közeledek természetű agyag-, avagy a homoktalajok és másként a laza szerkezetű láptalajok.

Tudjuk, hogy minél finomabbak és minél nagyobb erővel tapadnak egymáshoz a talajrészecskék, annál közeledek egy talaj. A talajnak legfinomabb részei az agyagszemcsék, amelyek bár nagy erővel tapadnak egymáshoz, közöttük mégis parányi hézagok maradnak. Ezek a hézagok egyesülve alkotják a láthatatlan finomságu hajszálcsöveket, amelyek száma a talaj kötöttségével áll egyenes arányban. A láptalaj szerkezetében növényi eredetű fogva nemcsak hogy igen laza, de közté agyagszemcsék egyáltalában nem találhatók s így, mivel a talajrészecskék közötti tapadás minimális, hajszálcsövek keletkezése csak erősen összenyomott állapotban képzelhető el. Eppen ezért a tarlóbuktatás után a lápföldet feltöltéssel meg kell hengerezni, hogy némi hajszálcsövet létesítsünk s ezzel az alsóbb rétegek nedvességét felszínre kövesszük. Ha ez sikerült, illetve volt még a talajban annyi nedvesség, hogy belőle a felszínre is jutott annyi, amennyi a sekélyen elhelyezett gyommagvak kikeléséhez elegendő, akkor elvárjuk a csírákat. De ha nincs elegendő talajnedvesség, akkor 10-15 mm-es csapadék a lápföld felső 4-5 cm rétegének átmedvesítésére, mert bár vízfelfogó képessége igen nagy, de hajszálcsövei tökéletlenségénél fogva elraktározni nem bírja, ezért nedvességét a nap melege gyorsan elpárologtatja. Ez utóbbi eset igen gyakori szokott lenni és a láptalajok elgyomosodásának egyik okát ebben látom.

Ez alkalommal közlöm az általam végzett mérések alapján háromféle talajnem vízfelvevő képességét is. A talajmintákat a föld felszínétől 7 cm mélységig vettük. 1. Futóhomok (agyag csak nyomokban) 100 g felvett 16,5 g vizet. 2. Agyagtalaj (körülbelül 40% szappal) 100 g felvett 44 g vizet. 3. Tőzegtalaj, 100 g felvett 107 g vizet.

Látható tehát, hogy e három talajnem közül a lápföld az, amely legtöbb vizet képes felvenni, de megkötni, azaz elraktározni, csak igen kis mértékben bírja. A homok a vizet csak átterszi magán anélkül, hogy a tapadáson kívül többet felfogni bírja. Az agyagtalaj a tőzegnél ugyan jóval kevesebb vizet vesz fel, de azzal okosan gazdálkodik, mert a felesleget átterszi s ennek mennyisége szerint alsóbb rétegeiben elraktározza, hogy az őt megértő gazdának szükségéhez mérten rendelkezésére bocsássa.

A lápföldek gazos voltának másik okát én — nagy részt — a helytelen talajművelésben és az elégtelen növényápolásban látom. A helytelen talajművelés leginkább a láptalaj könnyű megmunkálhatóságán leli magyarázatát. Ugyanis itt — felületen hozzáértéssel nézve a dolgot — nem látszik okvetlen szükségesség sem a tarlószántás, sem az őszi mély szántás, mert a laza szerkezetű föld nem cserepesedik, nem tömődik, a vizet ugyanis felveszi, tehát tarlószántás nélkül is kedvező fizikai állapota van a vetőszántáshoz. Az őszi mély szántást is fenti tévedések alapján szokták mellettni, azzal nyugtatva meg lelki- és szakismeretüket, hogy az ilyen porhanyós talajnak nincs szüksége a téli nagy áldásos munkájára.

Ezzel a ferde magyarázattal virult — és virul még ma is sok helyen — a lápi gaztermelés. Mert a tarlószántással történő gyomirtáson kívül gyomirtó hatása van az őszi mély szántásnak is. Ugyanis a mély szántással az egész művelési réteget feltárjuk,

vízbefogadó képességét növeljük, a talaj baktériumflóráját szaporítjuk és működését kedvezően befolyásoljuk. Ebből pedig az következik, hogy vetéseink egyenletesen jól kelnek, fejlődésük gyorsabb és bujább, a talajt nemcsak hamarabb, de tökéletesebben is beárnyékolják, tehát megátolják a vetés elgyomosodását. Ettől eltekintve tőzegtalajon közvetlen gyomirtó hatása is van az őszi mély szántásnak, mert a talaj teljes művelési rétege telítve van többéves, de csiraképes gyommagvakkal, amelyek egy része az őszi szántással felszínre kerül és esetleg még ősszel, de még inkább tavasszal csírázásnak indul. Tavasszi boronálással, vagy tárcsázással azután a még gyenge gyökérzetű gyomnövények könnyen kiirthatók.

Az elégtelen növényápolás a yaz elszaporodásának szintén egyik fő okozója. De még az okserű talajműveléssel történő gyomirtás teljesen a gazda akaratán múlik, addig a megfelelő növényápolást sokszor olyan körülmények gátolják, amelyek a legjobban gazda legjobb akarata is hajótörést szenved. Ilyen gátló körülmény például a részes munkások hagyományos ragaszkodása a kétszeri kapáláshoz. Csak aki látott tőzegtalajon elgazosodott tengerit vagy burgonyát nyár végén, az tudja megérteni, mennyi kárnak és elkeseredésnek lehet okozója a kétszeri kapálás! Nem egyszer — különösen esős nyár után — méteres gáz láttam kaszálni a burgonyáról, hogy kiszedhető legyen. Eppen ezért ott, ahol ezt a munkaviszonyok lehetővé teszik, ajánlatos a házi művelés, mert akkor annyiszor kapálhat a gazda, ahányszor azt szükségesnek látja.

Gyomirtás céljából nem kevésbé fontos, mind a kelt tavasszi kalászosokat, mind a burgonyát, sőt még a tengerit is szükséghez mérten többször megboronálni. Tehát a kitaró, okserű talajművelés és megfelelő növényápolás azok az eszközök, amelyekkel a lápi gazda, ha nem is máról holnapra, de belátható időn belül megszabadulhat egyik legnagyobb veszedelmétől, a sokszor katasztrófális mérvet öltő elgyomosodástól.

Glaser-nak nevezett cikkében a második kérdésre adott válaszára meg kell jegyezmem, hogy az Ecsedi-lápi tőzegtalajra éppen a szuperfoszfát hatálya meg leginkább, különösen rozs alá adva. A német broszúrában talált elméletet pedig száz százalékos cáfolják meg itteni kísérleteim eredményei. Ugyanis a mi láptalajunkban is bőven található vasoxid, de ez egyáltalában nem köti le a szuperfoszfát foszforsavát. Nem állja meg az az okoskodás sem a helyét, hogy az amugy is sok humuszszavat tartalmazó láptalajba kerülő szuperfoszfát károsan hatna a termésre. Leonhards dr. is megállapította már ennek az ellenkezőjét, de az én nagyszámú ilyen irányban végzett kísérleteim következetes eredményei is smellet szólnak, hogy mind a szuperfoszfát, mind a kénsavas ammóniák (mindkettő kémiailag savanyú trágyaszor) még az erősen savanyú tőzegen is kedvezőbben hatottak, mint az alkalikus műtrágyák.

Engedje meg végül a cikkíró, hogy közleményének kiegészítésül szánt ama megállapításának helyességét is kétségbe vonjam, miszerint a láptalajokon a burgonya gyorsan degenerálódik és ennek a lápföld fekete színével kapcsolatos túlságos felmelegedés volna az oka.

Lehet, hogy az ősborgonya hazájának nyirkos éghajlata alatt jobban diszlett, de a mai burgonyafajtáink már annyira aklimatizálódtak, hogy hazájuknak kizáróan Közép-Európa tekinthető. A burgonya különben sem támaszt nagy igényeket sem éghajlat, sem talaj tekintetében. Hidegebb, nyirkos éghajlat alatt könnyen szappanoszá válik. Szereti a mélyrétegű talajokat, már pedig a tőzegnél nincs mélyebb rétegű talaj és ha benne a gumókat kellő mélységre vetjük, akkor a lápföld felső rétegének felmelegedése aligha fog a burgonyára degenerálóan hatni. Legalább is én ilyen husz év alatt nem tapasztaltam. Közleményem befejezése után olvastam Villax

Ödönnek Glaser Géza cikkére a „Köztelek” idei 75. számában tett megjegyzéseit, amellyel nagyrészt én is egyetértek. Nem osztom azonban Villaxnak azt a megállapítását, hogy „addig, amíg valóban lápon gazdálkodunk, vagyis amíg a tőzeg egészen el nem fogyott, addig a lápon a gyomot kiirtani sohasem tudjuk”.

Megengedem, hogy vannak gyomok, amelyek 20-40 évig megtartják csirázó képességüket, de akkor csak az a réteg van csiraképes gyommaggal telítve, amely a művelésbevitelétől számított legfeljebb 40 év előtt keletkezett. Már pedig lápjaink tulajdonában többszázados muhra tekinthetnek vissza! Fenti idézetet én tehát úgy módosítom, hogy „addig, amíg a csiraképes gyommaggal telített tőzegréteg el nem fogyott, a lápon a gyomot kiirtani nem tudjuk”.

Halmos, u. p. Tiborszállás.

Rátky Frigyes urad. kasznár.

II.

Nagy örömmre szolgált, hogy a „Köztelek” 75. számában a lágzaldalkodásról írt cikkemben foglaltakat a gyakorlati megfigyeléseken és kísérleteken alapuló fenti közleményben egy olyan kiváló lágzaldalkodó erősíti meg, mint amilyen Rátky Frigyes.

Nem tekintve a burgonya degenerálódásáról, valamint a gyomirtásról mondottakat, különösen érdekes Rátky cikkében ama tapasztalat közlése, hogy a műtrágyák és a talaj reakciója között nem találta meg azt az összefüggést, melyet egyesek nálunk is dogmaként kezdtek hirdetni.

Egy tekintetben azonban — ami ugyan a dolog lényegére alig tartozik — nem ért egyet velem a cikkíró. Nevezetesen azt a kijelentésemet, hogy „... amíg valódi lápon gazdálkodunk, vagyis amíg a tőzeg egészen el nem fogyott, addig a lápon a gyomot kiirtani sohasem tudjuk”, akként kívánja módosítani a cikkíró, hogy „... amíg a csiraképes gyommaggal telített tőzegréteg el nem fogyott, a lápon nem bírjuk a gyomot kiirtani”.

Előre bocsátom, hogy ezt a módosítást nem tartom helytállónak, mert szerény lezetem ma is az, hogy a szőben forgó kijelentés egy helyes, ahogyan azt megírtam. Hogy azonban a nézeteltérést Rátky és köztem mégis eloszlassam, az alábbiakban kissé részletesebben kitérek e kérdésre, annál is inkább, mert ha fenti kijelentésemet előző közleményemben részletesebben magyaráztam volna, úgy biztosan tudom, hogy közöttünk e félreértés nem merülhetett volna fel.

Ha a láptalaj gyomosodásának okát vizsgáljuk és tekintetbe vesszük azt, hogy a gyommagvak gyakorlati értelemben véve legfeljebb csak 30-40 évig tartják meg csirázóképességüket, akkor az első pillanatra csakugyan úgy tűnhet fel, mintha csak az a vékony televényréteg volna gyommaggal telítve, amely a láptalaj felületén az utóbbi néhány évtizedben keletkezett. És akkor eléggé természetzerűnek látszanék az is, hogy mihelyt ez az utóbbi, 30-40 év alatt keletkezett vékony televényréteg teljesen eloxidálódna, addigra a gyomoktól is megszabadulnánk, mert hiszen gyommagvakkal látszólag csak ez a réteg volt fertőzött. De ha a dolog mélyére tekintünk, úgy kitűnik, hogy nemcsak ez a legfelső réteg van telítve gyommaggal, hanem ugyazólván az egész tőzegréteg. Ez utóbbinak oka a művelésben, a gyomok életani tulajdonságaiban, a láptalajok keletkezésének mikéntjében, a víz munkájában stb. kereshető.

Lássuk csak a mélyebb rétegeket gyomosító eme tényezőket egyenként.

A gyommaggal erősebben telített legfelső réteget teljesen külön nem művelhetjük, mert a folytonos üledés miatt egyre keveredik a művelésbe vont alsóbb rétegekkel. Tehát nem lehet például azt mondani, hogy mihelyt a felső 20 cm-es rétegben a tőzeg eloxidálódott, addigra — feltéve, hogy csak 20 cm mélységig volt a tőzeg gyommaggal telítve — a gyommag is elfogyott. A felsőbb réteg gyom

Olcsó vetést, bő aratást és egészséges termést az

ARZOPÁC PORCSÁVÁZÓ

biztosít.

BIGRIOL NEDVESPÁCCAL

való csávázás olcsóbb a rézgálicnál.

Gyártja: **KRAUSZ-MOSKOVITS EGYESÜLT IPARTELEPEK R.-T.**

KÉRJEN DIJTALAN ISMERTETŐT! BUDAPEST, VIII., ÖRÖMVÖLGY-UTCA 8. KÉRJEN DIJTALAN ISMERTETŐT!

Végül egy tiszteletteljes indítványom volna. Jövőre meg kellene szervezni a mi magyar bikavető közön-
segünket és kiküldeni Svájcba tanulmányútra, tudom,
hogy akkor majd lejjebb szálluának az igények és
mi, hazai tenyésztők könnyebben adnánk el bikákat.
ináresi Farkas Ferenc.

MEZŐGAZDASÁGI ÜZEM ÉS SZÁMTARTÁS.

Rovatvezető: Ormándy János dr.

A nemzetközi mezőgazdasági számvetési statisztika terminológiája és alapelvei.

(Nyit level a magyar mezőgazdasági számvetési központok
vezetőihez és az üzemen művelőkhöz.)

Ernst Laur dr., a zürichi mezőgazdasági főiskola
tanára az ezidei bukaresti nemzetközi mezőgazdasági
kongresszuson tartott fenti című előadásának három
nyelven (német, angol, francia) nyomtatott kiadvá-
nyát megküldte a magyar mezőgazdasági számvetési
központok vezetőinek és az üzemen elismeri mű-
velőinek. Felszólította őket arra, hogy az évtizedek
alatt kialakult és a világ legelső elméleti és gyakorlati
szakemberei által már általánosan elfogadott alapvető
számvetési és üzemeni szakkifejezések egyöntetű
használatához csatlakozzanak, illetve amennyiben
azokon érdemlegesen változtatni kívánának, akkor
ilyen irányú észrevételeiket tegyék meg, hogy a
nemzetközi mezőgazdasági lexikonba a magyar kife-
jezések is bevehetők legyenek.

E törekvés jelentőségét és annak az üzemi életre
gyakorlati hatását nem kell hangsúlyozni a magyar
könyvtelvi és üzemi szakemberek előtt. Mindannyian
tudjuk, hogy a termelési technikai tárgyak mellett, az
üzemeni és számvetési tárgyakhoz a hamupipőke
szerepét. Ez az oka annak, hogy gazdaságaink ma
oly kevésbé rugalmasak és sokszor tanácsstala-
nok s hogy a mai nagy gazdasági válság idején
nem látunk kivezető utakat, hanem elhelyett olyan
hitelenség vesz erőt rajtuk, ami a mai korszerű
üzemi alapelvek segítségével már eleve kétségbe
vonja. Pedig a mai nagy jövedelemcsökkenésből
okais a helyes üzemi, számvetési és üzleti elvek
kellő elismerése és elterjedése vezethet ki bennin-
ket. Az üzletviteli tárgyak világszerte az őket meg-
illető legfontosabb helyet követelik a maguk számára.

Ezzel egyidejűen válik időszerűvé az, hogy ennek
a tárgycsoportnak terminus technikusait a botani-
kához és kémiához hasonlóan pontosan megállapít-
suk s ezáltal az egész világon elfogadott egyöntetű
műszavak és szakkifejezések segítségével üzemi
ismereteinket úgy idehaza, valamint nemzetközi vi-
szonylatokban egységes alpra helyezzük.

Ennek nagy szükségességét eddig is érezte min-
den magyar szakember. Mert, hogy csak néhányat
említek: a nyersanyag, termelési költség, üzemi-
költség, tiszta jövedelem, tisztabevétel, földjára-
dék, birtokjára-
dék, vállalati nyereség, vetési leltár, üzemi-
tőke, készletek stb. és sok más idevágó kifejezések-
kel, nem egyszer más és más fogalmakat illettünk
s ha használtuk is ezeket a megjelöléseket, azok ki-
számításánál — tehát magában a lényegben — nem
volt meg a kellő egyöntetűség. Ennek hiányát ezer-
féle viszonylatban éreztük. Peres ügyek alkalmával,
becsléseknél, hitel- és adózási kérdéseknél, értékesít-
ési és termelési költségszámításoknál, a jövedelem
helyes megállapításánál és vonatkoztatásánál, jöve-
delmi összehasonlításoknál és hozadékszámításoknál
stb. Minden szakember előtt ezerszer merült fel a
mai helyzet tarthatatlansága és az egységes alap szük-
ségessége.

A mai korszerű gazdaságfejlesztés alapját adó szám-
vetési statisztika elterjedésével egy magángazdasági,
valamint agrárpolitikai vonatkozásban a tőke- és
jövédalmi fogalmak mindjobban széttagolódnak. El-
kerülhetetlen ezért az eddig használt kifejezések tisz-
tázása és megfelelő új megjelölések szerkesztése. Úgy
adózási, valamint hitelügyi és vámkérdésekben,
külkereskedelmi és tarifális megállapodásoknál, to-
vábbá az egyes gazdaságkategóriák viszonylagos ter-
melő-, fogyasztó- és teherbíróképességének az össze-
mérésénél új fogalmakra van szükségünk. Ma már
a helyzet annyira érlelődött, hogy a magyar szám-
vetési és üzemeni terminológia megszerkesztése elől
ki nem térhetünk. Sőt az elmondottakból követke-
zően azt a legnagyobb örömmel kell üdvözölnünk.

Ernst Laur dr. előadását Rege Károly dr. OMGE titkár,
az egyesület üzemi és számvetési osztályának veze-
tője magyar nyelvre mátdolgozta és a „Mezőgaz-
dasági Számtartás“ ezidei első számában ismertette.
Kívánatos lenne, hogy az abban felvett egyes kife-
jezéseket az OMGE üzemi szakosztálya egy külön
gyűlésen a legalaposabb revízió alá vegye, azokban
megállapodjék, illetve idehaza kötelezőknek ismerje
el, külföldi viszonylatban pedig megtegye a lépése-
ket, hogy ezek a javított magyar szakkifejezések
a már említett mezőgazdasági nemzetközi lexikonba
felvéssenek.

Ezért az említett javított fordításnak teljes pub-
licitást kellene adni, hogy azokhoz minden magyar
számvetési és üzemi szakember hozzáférhessen.

Keszthely.

Juhos Lajos
gazd. akad. r. tanár.

A szerzőnek cikkében kifejezésre juttatott kíván-
ságával teljesen egyet értek. Mint rovatvezető, igen
fontosnak tartom, hogy a hazai üzemi és számtar-
tási szakkifejezések a nemzetközi használatban álta-
lósan elfogadott alapvető számtartási, üzemi szak-
kifejezésekkel összhangba hozassanak.

Szükséges lenne az is, hogy ezek a nemzetközi
szakkifejezésekkel összhangba hozott hazai szak-
kifejezések a fogalmak helyes értelmezése szem-
pontjából a gazdák között a lehető legnagyobb mér-
tékben népszerűsítsenek.

A szerzőnek erre vonatkozó indítványát tehát azzal
a kívánsággal egészítem ki, hogy küldjenek ki három
szakembert, akiknek feladata lenne a nemzetközileg
használt szakkifejezéseknek a hazai viszonyok figye-
lembevételével való megfogalmazása, rendszerbe fog-
lalása és az üzemi osztály elé terjesztendő javaslat-
nak az elkészítése.

Rovatvezető.

Bécs tejellátásának piaczgazdasági szervezése.

A háború és az azt követő idők gazdasági rend-
szere az ausztriai tejgazdaságot és tejtermelést olyan
mértékben lezüllesztette, hogy a rendszernek 1922 ben
történt megszűnésekor Bécsben — mint 2.000.000 lakos-
ságu fogyasztási központban — a napi fogyasztásra
szánt tej felszállítása alig érte el a 160.000 literet.

A kötött gazdasági rendszer megszűnésekor, úgy
a termelői, mint a kereskedelmi és ipari érdekel-
ségek képviselői helyes megítélésel közös irányi-
tas tárgyává tették a tejtermelés és tejellátás kér-
dését s első törekvésük olyan termelői árak bizto-
sítása volt, amelyek a termelés költségeinek meg-
felelnek és ezáltal a termelés fokozására serkentik
a termelőket. Ebből a célból az Osterreichische
Land- und Forstwirtschafts Gesellschaft III. ügy-
osztályának kebelében, az összes érdekeltiségek aran-
nyos részvételével, valamint az érdekelt hatóságok
képviselőinek bevonásával egy bizottság alakult,
amelynek rendeltetése volt a fogyasztási tej árának
a bécsi piacon való rendezése.

A bizottság áldásos működését a termelésnek
rövid idő alatt bekövetkezett előre nem látott növe-

kedése igazolta, amennyiben 2 éven belül a bécsi
felszállítás napi 160.000 literrel 500.000 literen
felülre emelkedett úgy, hogy már időnkint felesleg
is jelentkezett. (Jelenleg körülbelül 800.000 liter.)
A bizottság működésének első éveiben a tejárakat
a kínálat és kereslet törvénye szerint állapította meg,
mert a tejellátó vállalatokat az időnkinti tejelesle-
gek feldolgozásából származó veszteségeikért ala-
csonyabb tejárakkal kellett kárpótolni. Csakhamar
azonban beigazolódt, hogy ez a rendszer nem
helyes és úgy a termelő, mint az átvető vállalatok
érdekeit csakis a lehető stabil piac és a stabil árak
biztosíthatják. De a fogyasztó közönség érdekeit sem
szolgálják az áringadozások, mert megállapítás
szerint csökkenő tejár mellett sem emelkedett a
fogyasztás, viszont ha a feleslegek elmaradásával
az előbbi árszintre visszatérni igyekeztek, az csak
nehezen volt keresztülvihető és elégedetlenségre
szolgáltatót okot. A tejár kérdést ugyanis — csak
úgy mint nálunk — egyes körök politikusként
igyekeztek kiszajátítani.

Ekkor — 1925-ben — megállapított, hogy tej-
bőség és feleslegek idején a fogyasztási tejpiacon mel-
lett, egy második, ugynevezett ipari tejpiacon alakul
ki. Minthogy a fogyasztó közönség immár egy bizo-
nyos tejárhoz hozzászórt, a fogyasztói tej árának
változtatása ilyenkor sem vált szükségessé, viszont
a Milchpreisbestimmungs Kommission, a tejet
feldolgozó vállalatok jogos igényeit méltányolva,
egy ugynevezett ipari tejtartat állapított meg. Mind-
két érdekcsoport komoly és vezető tényezői belátták
ugyanis, hogy a szilárd piac minden érdekeltnak
a legtöbb előnyt biztosítja és így vállalták a teljesen
szabad verseny rendszere helyett a szervezett termel-
és és értékesítés önként és közös elhatározással meg-
állapított kötöttségét.

1925 óta a bécsi fogyasztásra kerülő tej termelői
ára 37 groschen franko Bécs, a termelő kannában,
52 groschen fogyasztói ár mellett. — Viszont feles-
legek idején az összfelhozatalból százalékban eseten-
ként megállapítandó mennyiség 10 gr-mal csökken-
tett, ugynevezett ipari tejtartat kerül elszámolásra.

Ez a tejtartatösszegek literenként évi átlagban: 1926-
ban 0-966 gr, 1927-ben 1 086 gr, 1928-ban 1 058 gr-t tett
ki. Megállapítás szerint, az ezt a rendszert megelőző
időben, az áringadozások révén, a termelőket ért
veszteség ennek az összegnek háromszorosát is
tuhaladta.

Kétségtelen tehát, hogy ez a bécsi piaczgazdasági
rendszer, mondhatjuk teljes sikert ért el.

Az „Industriemilchpreis“ a vaj és túró értékesítésé-
nek figyelembevételével állapított meg.

Mint már fentebb említettem, a Milchpreisbestim-
mungs Kommission-nak semmiféle törvényes alapja
nincsen, a határozatainak végrehajtására szankciókkal
nem rendelkezik. Az érdekelték önként vállalt közös el-
határozásáról van itt szó, ami jogilag kötelezővé azokra
vált, akik ezt egyéni szerződéseikben külön feltűntetik.
A tapasztalat szerint azonban minden szankciónál
erősebb a józan felfogás és gazdasági fegyelmélet-
ség, amely az érdekeltéket a megállapítások elfoga-
dására és betartására bírja, ugynevezett az, hogy
senki sem vállalja az erkölcsi felelősséget azért, hogy
ezt a jól működő szervezetet külön utakon való járás
által felborítsa. A Milchpreisbestimmungs Komission
megállapításait kevés, egészen jelentéktelen tényező
kivételével minden érdekelt magáévá teszi és 1925
óta nem volt még eset arra, hogy valaki e határo-
zatokkal szembehelyezkedett volna.

A Milchpreisbestimmungs Komission tevékenysége
azonban egyéb piaczgazdasági kérdésekre is kiterjed
s itt főképpen az ugynevezett „Landmolkerei“-ok
kérdését említem meg. Ez utóbbiak mint vidékitej-
üzemek részben magánkézen vannak, részben szö-
vetkezeti alakulatok. A háború előtti időkben ezek
nem szállítottak a bécsi piacra tejet, hanem rendel-
tetésüknek fogva, mint feldolgozó üzemek szerepel-
tek. A Landmolkerei-ok a háború utáni időben erős

MÉSZNITROGÉN

19-20% nitrogén- és kb. 60% mész tartalommal
a legolcsóbb és hazánkban legjobban bevált
nitrogénműtrágya.

NITROGÉN

„NITROGÉN“ MŰTRÁGYA ÉS VEGYIPAR R.-T. * Ingyenes műtrágyázási tanácsadóhely!!
BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 1. SZÁM.

et,
Fokot-
0 kg. hint:
P 1-90
P 2-10
P 2-30
P 3-14
Mérték
tonn 14.

fejlődésnek indultak s részben a tejgazdaság általános fejlődése, részben a közgazdasági viszonyok változása folytán a bécsi fogyasztási teji piacon igyekeztek tér hódítani. A bécsi piac szilárdságának biztosítása érdekében ekkor a Milchpreisbestimmungs-Kommission közbejöttével megállapodás jött létre, amely szerint a Landmolkerei-ek napi 100,000 liter tejet szállíthatnak Bécsbe, ezt a mennyiséget azonban nem maguk hozzák forgalomba, hanem bizonyos kulcs szerint felosztják a vezető nagy vállalatok között. A Landmolkerei-ek így egyidejűen az úgynevezett „Ausgleichsmolkerei“ szerepét töltik be, vagyis tejszűke idején mint tartalékok állnak Bécs ellátásának rendelkezésére, míg ellenkező esetben a felesleg feldolgozására szolgálnak.

A Milchpreisbestimmungs-Kommission szervezési törekvéseit jellemzi egy legújabb tervbevett program, amely arra irányul, hogy a tej értékesítését intézményesen a közgazdasági törvényeknek megfelelő szervezett alapra fektessék. Lényegében arról van szó, hogy a Bécshez és a nagyobb városokhoz, valamint a közlekedési vonalakhoz közel fekvő termelési helyeken főleg fogyasztásra szolgáló tejet termeljenek, míg a kedvezőtlenebbül fekvő helyeken az állattenyésztésre és a tejtermékiparra helyezik a súlyt. Végeredményben tehát bizonyos mérvű rajonizációt kívánnak keresztülvinni, azonban leghatározottabban hangsúlyozták előttem, minden hatósági beavatkozás, vagy egyéb kényszer igénybevétele nélkül, kizáróan az érdekeltekkel való tárgyalások és közös elhatározások útján. Okot szolgáltatott erre az a körülmény, hogy például időközönként a távoli Tirolból szállították Bécsbe tejet, míg ugyanakkor közel fekvő termelési helyeken kedvezőlen eredménnyel feldolgozás útján értékesítették.

A Milchpreisbestimmungs-Kommission a két érdekeltéssel által elfogadott alapszabályok szerint működik, amelynek értelmében egyrészt a termelők, másrészt a bécsi tejellátó vállalatok egyenlő számban foglalnak helyet a bizottságban. Legfőbb rendeltetése természetesen a bécsi tejárak irányárkenti megállapítása, amelyet a termelési és a bécsi piac konkrét tüneteinek figyelembevételével a bizottság üléssein egyszerű szótöbbséggel határoznak meg. E konkrét adatok forrása: 1. a vasutaktól havonként egyszer befutó jelentés a bécsi pályaudvarokon egy bizonyos napon beérkezett tej mennyiségéről, még pedig annak megjelölésével, hogy az egyes tételek milyen távolságról érkeztek. Ez utóbbira azért van szükség, mert ebből állapítják meg, hogy a tejár milyen távolságra hat ki mint vonzóerő, ugyszintén, hogy mely vidékek milyen mérvben vesznek részt Bécs ellátásában; 2. a bécsi Marktautó heti jelentése a piacokra hozott tej mennyiségéről és a fogyasztás mérvéről; 3. az egyes vállalatoktól közvetlenül bekért adatok a felhozatal és fogyasztás mérvéről.

Ezekről az adatokról statisztikai előjegyzéseket vezetnek. A termelést illetően természetesen tekintetbe veszik a takarmánytermést és a takarmányárakat, ugyszintén az állattenyésztés adatait.

Legalább egyenlő fontosságúnak tapasztaltam e konkrét adatok mellett azt a bizalmat, amely az érdekeltéssel megbízottainak személye és szakértelme iránt és nevezetesen a Milchpreisbestimmungs-Kommission jelenlegi elnöke Hofrat Prof. J. Häusler iránt van, akik helyes gazdasági érzékkel és az érdekcsoportok ügye iránti megértéssel és méltányossággal intézik a rájuk bízott feladatokat.

Ez a bizottság a vidéki városok tejáraival, ugyszintén a vidéken működő tejtermék üzemek ügyeivel közvetlenül nem foglalkozik, természetesen azonban a Bécsre vonatkozó megállapításai a vidékre is hatással vannak.

A bécsi példa sok tanulságos utmutatással szolgál, főleg a gazdaságilag helyes mérlegelés, a gazdasági feyelmezettség és egy az érdekeltéssel által alkotott szervezet tiszteltében tartása tekintetében.

Kívánatos volna, ha a mi viszonyainkhoz alkalmazott hasonló célt szolgáló intézmény mielőbb életre kelne és az érdekeltek részéről, a gazdasági boldogulás érdekében, legalább olyan támogatásban részesülne, mint ezt Bécsben tapasztalhatjuk.

Valkó Rudolf dr.

A gazdaközönség köréből.

Egy kispazda levele a földreform furcsaságairól.

A földreform végrehajtása során számos súlyos sérelem érte nemcsak a megváltást szenvedő gazdákat, hanem a földigénylő kismembereket is. Alábbiakban egy ilyen kirívó esetet ismertetek.

R. község határában három 300 kataszteri hold, illetve annál nagyobb területű birtok volt, amelyek közül K. P. és E. U. birtoka állandóan bérbe volt adva, míg D. G. birtoka mint legelő 1930. évi lejáratával a község bérletében volt. E három birtokot az igénylés alól azzal a megközelítéssel, hogy nemesi birtok (Szerk.), mentesítették. Mindössze két közép-birtokostól vettek el nincstelenek és 1-8 holdas kispazdák részére 165 hold szántóföldet, amely legnagyobb részét futóhórnak volt. Az igénylők nagyrésze így föld nélkül maradván, arra kényszerült, hogy a szomszédos V. község határában vállalon feles, vagy harmados földet művelésre. Hogy a sok idővesztéssel járó mászkálgatásnak véget vessünk, 1929. év február havában kérvényt adtunk be a földművelésügyi minisztériumba, hogy az ugyanaz év október 1-én lejárt K. J. és két társa által M. K. I. haszonélvezőtől bérlet 400 holdat meghaladó szántóföldet részünkre kishaszonbérletbe engedélyezze.

A minisztérium utasítása alapján a kishaszonbérlet szövetkezetét sok anyagi áldozat és fáradság árán megalakítottuk, mire a minisztérium a régi bérlő és a haszonélvező jogtanácsosa által megkötött szerződést nem hagyta jóvá, hanem a bérletet nekünk, a szövetkezetnek juttatta. Erre vonatkozó határozatát megküldte a tulajdonosnak, a régi bérlőknek és a vármegye gazdasági albizottságának azzal, hogy a régi bérlő a fekete ugart augusztus 1-én, a birtok többi részét pedig október 1-én átadni tartozik. E határozatot a vármegyei gazdasági felügyelőség május 22-én elküldötte a haszonélvező jogtanácsosának. Közben tudomásomra jutott, hogy a régi bérlő kérvényt nyújtott be az OFB-hez, amelyben valótlan adatokkal iparkodott a saját javára biztosítani a bérletet. Hat hét telt el anélkül, hogy a bíróság a tárgyalást kitűzte volna, mivel hiányzott a jogtanácsoshoz küldött vég. Ismételtén kértük a gazdasági felügyelőséget, hogy az aktákat terjessze fel, végül is ügyvédet fogadtunk, aki megállapította, hogy a véghatározatot vétivel a budapesti központi kézbesítő hivatalnak küldték el. De hiába kerestük, ott sem volt található s már azt hittük, hogy nem is fog soha megkerülni, midőn egyik bíró tanácsára a rendőrségen néztünk utána. Itt találtuk meg végül egy napi keresés után. Hogy nem magától és nem ok nélkül vándorolt egyik helyről a másikra, azt megmagyarázza maga az a körülmény, hogy a rendőrség szerint nem volt feltüntetve a feladó felügyelőség címe és azért nem tudták hova visszaküldeni.

A vétivnek az OFB-hez történt beterjesztése után végre a tárgyalást augusztus 14-ére tűzték ki, amelyen a régi bérlők egyikének vallomása alapján a bíróság a régi bérlőt helyezte vissza a bérletbe, azzal, hogy 75 holdat tartozik a kispazdák rendelkezésére bocsátani. De ez a határozat is valahol örök álmát alussza, mert egy hónap eltelté után még nem kaptuk kézhez, jöllehet a régi bérlő már szánt-vet a bíróság által nekünk itélt földeken. Nem volna szabad, hogy az ítélet kiképzése ennyi halasztást szenvedjen, mert a mezőgazdaság érdeke nem tűr semmiféle elodázást.

A bíróság ítéletét nem bírálhatom, de szomorú, hogy községünk föld és legelő nélkül maradt kispazdái arra vannak kárhóztatva, hogy a szomszéd községek határába járjanak feles és harmados munkára, míg a saját határát idegen vármegye- és községbeliek foglalják el.

Ha pedig a sötét utvesztőkben másfél évig is kalandozó egyes eljárásokat akarnám leírni, bizonyára vastag füzet telne ki belőle.

P. M. kisbirtokos.

Románia gazdasági helyzete.

A demokratizmuson, agrárreformon, pénzbevételezőn, stabilizáción, tíz év alatt tíz kormányon, külföldi kölcsönökön keresztül eljutott Románia abhoz a nehéz válsághoz, amely most 1929 őszén urrá lett közgazdasági életén. Azok a vagyontelődések, amelyek az agrárreformot követték, egy a volt birtokosnak, mint az új tulajdonosoknak rendezetlen tulajdonjogi viszonyai, szemben állottak a nyugodt termelés lehetőségével. Amerre csak néztünk, elhagyott, elpusztult majorokat s parlagon beverő vagy rosszul művelt földeket láttunk mindenütt.

A gazdatiszadalom egy bönök hirdetté aratás és cséplés után itt áll tehetetlenül, szemben az alacsony áralakulással, amelyen kényszerítve van egész évi munkájának gyümölcsét elvesztesgetni. A felvett külföldi kölcsön a már nagyon esedékes kül- és belöldi adósságok megfizetésére volt csak elég, produktív befektetésekre ebből mi sem telt, de ennek kamataival a közterhek szaporodtak.

Közvetlen cséplés után legnagyobb zavar volt a gabonapiacokon, ahol a buzaárak 600-650 lei között indultak meg. Ezek az árak különböző befolyások alatt lassan lemorzsolódtak egész 520 leig. Két héttel ezelőtt villanyütésként érte a gazdákat a földművelésügyi minisztérium hivatalos árjelzése. A községhezán, postahivatalban, vasúti állomásokon, csaknem összes hivatalos helyiségben ki volt függesztve, ugyancsak dobszóval is meg-hirdették a termények napi árát, amely szerint

I. oszt. buza rostált,	80 kg	hl-súly 700 lei
II. " " " " " " " " " "	5% ideg. anyag 77 "	" " " " " " " " " "
III. " " " " " " " " " "	5% " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " "
Rozs	" " " " " " " " " "	480 "
Arpa	" " " " " " " " " "	480 "
Arpa	5% ideg. anyag	420 "
Zab	" " " " " " " " " "	42 kg hl súly 350 "
Tengeri (6)	" " " " " " " " " "	580 "
Vegyes tengeri	" " " " " " " " " "	580 "
Lófogó	" " " " " " " " " "	580 "
Uj tengeri	" " " " " " " " " "	400 "
Paszuly	" " " " " " " " " "	550 "
Köles	" " " " " " " " " "	360 "
Bersó	" " " " " " " " " "	500 "
Repce	" " " " " " " " " "	500 "

E hirdetés után a gazdák örömmel tödultak a közeli piacokra, ahol azonban kesserves csalódás érte őket, mert a piacokon 530-550 leies buzaárakat kínáltak a felhozott terményekért. Megmagyarázták aztán a felzúduló gazdáknak, hogy az a hivatalos árjelzés a brailai raktárakban, vagy ott a sinen vagonba rakva értendő, ha tetszik elfuvarozhatják oda is, akkor megkapják azt az árat.

Az adóval szorongatott gazdák kénytelenek voltak ilyen alacsony ár mellett is otthagyni terményeiket. Az árjelzés kapcsán megrohmozott piacokon a hirtelen tulkinálat miatt estek az árak, amit mutat az is, hogy egy hét múlva a buza 580 leig tornázott fel.

A nagyváradi piacon

Buza	550-580 lei
Rozs	370 "
Arpa	320 "
Zab	280-300 "
Tengeri (6)	460 "
Csöves uj tengeri	180 "
Száraz bab	850 "

Száraz az időjárás, minden nedves csávézás veszélyes!

A vetőmagvak csávézásához csak **PORZOL** porpác használható.

PORZOL porpácolás: vetőmagmegtakarítás, többtermés, üszögmentesség!

Vigyázzon a névre! A **PORZOL** színe vörös, mást ne fogadjon el.

CHINOIN

UJPEST

FOLYAM.
de szomorn,
maradt kis-
gy a szomszéd
marmados mun-
gye- és község-
ásfél évig is
leirni, bizo-
P. M.
kisbírtokos.

lyzete.
pénzbevéltá-
mányon, kül-
mánya ahhoz
9 ószén urrá
onekolódások,
gy a volt bir-
k rendezetlen
ak a nyugodt
néztünk, el-
lagon heverő
mindenütt.
stett aratás és
n az alacsony
an egész évi
A felvett kül-
kül- és bel-
elég, produk-
ennek kama-
zavar volt a
600-650 lei
ülönböző be-
ész 520 leig.
e a gazda-
hivatalos ár-
vasuti álló-
helyiségben
val is meg-
szerint

ly 700 lei
650 "
600 "
480 "
450 "
420 "
350 "
580 "
580 "
580 "
400 "
350 "
360 "
500 "
500 "
fódultak a
salódás érte
buzaárakat
nyarazták
a hivatalos
a sinen va-
zhatják oda
enek voltak
rményeiket.
okon a hir-
mutat az
eig torná-

80 lei
70 "
20 "
00 "
80 "
80 "
50 "

A malinok csak legóvatosabban vásárolnak, kisebb
töteket. Raktárra egyáltalán nem dolgoznak. Azon-
ban általában a panasz a malmokra, hogy az ala-
acsony gabonárral nincsen arányban a liszt ára,
amellyel örleményeiket forgalomba hozzák. A mal-
mok erre a földművelésügyi miniszter hivatalos ár-
jelzésére hivatkoztak és kalkulációjukat ennek alap-
ján tették meg s ugyanazt az utat követték a pékek is.
Intézkedés történt a földművelésügyi minisztérium
réséről arról is, hogy a gazdák a szövetkezetek és
megbízott bankok útján egyenesen a fogyasztóknak
adjassak el terményeiket. Azonban szakértelem
hiánya itt is elzárította a jó ígéreket. A szövet-
kezetek ugyanis különböző minőségű és tisztasá-
gú tételekből állították össze a vagonküldeményeket s
ez az átvevők részéről kifogásoltatott úgy, hogy
kénytelen volt a szövetkezetek azt áttisztítani. Az így
származott hiányokat és költségeket az adminisztrá-
ciós költségekkel együtt tőlük a gazdákra hárították,
akiknek a végelszámolás után megint nem maradt semmi
sem a magasabb árakból.

A kormány egy hollandi
létesítések lebonyolítására
1 milliárd leit vett fel kilenc
hónapra, amely a fenti mód-
szerrel használódik fel s így
a gazdák se közvetve, se
közvetlenül nem sok hasznát
látják.

A gabonapiac helyzetéhez
hasonló a többi terménynek,
a zöldségnek és a gyümölcs-
nek is az áralakulása. Óriási
tömegű zöldség és különösen
gyümölcs kerül a piacokra,
ahol az még alacsony áron
is alig talál vevőt. Az álta-
lános pénztelenség miatt nin-
csen vásárlás s a befűzést
is csak kiválasztottak enged-
hetik meg maguknak, mert
a cukor ára semmivel sem
esett, az ma is 40 lei.

A gyümölcspiacon jó minő-
ségű szőlőt 12-20 leig lehet vásárolni. Körte 4-
8 leig, alma 2-5 leig, szilva 2-3 lei. Dinnye-
idénykor jó minőségű, közepes nagyságú dinnyét 2-3
leig lehetett kapni, görögdinyét 6-10 lei volt
darabonként.

Tekintettel a nagy gyümölcsstermére, hatalmas
lendületet vett a gyümölcsipar. Váltakozók cefré-
nek való gyümölcsöt 1-2 leig vásárolták össze.
Kísérletek történtek dinnyepálinkafőzéssel, amelyből
mesterséges gyors erjesztéssel nyerték pálinkát.

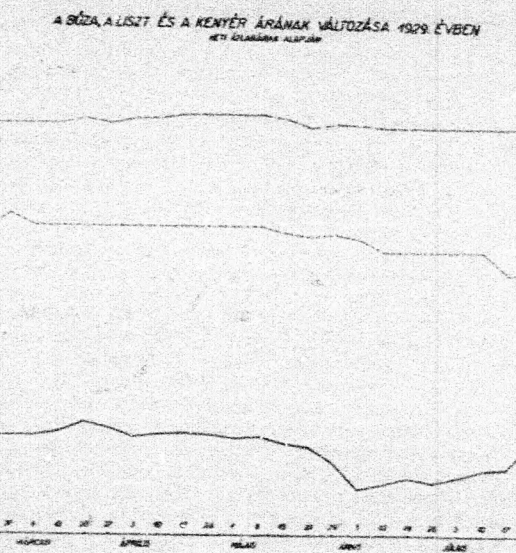
A zöldségpiac szintén olesó. Egy leiert 10-15
óriási papírtát adtak a bolgár kertészek. A para-
diocson ára 1-2 lei kg-kint, zöldsapszilyt, uborkát
kosárszámra pár leiert kínáltak úgy, hogy a városi
lakosság ezidén egyáltalán nem panaszkodhatott a
termények árára, de ennek bójtje képen előre veti
árnyékát a jövő évi üres piac. A most 20-30 hol-
dikon dolgozó bolgárok jövőre tetemesen csökken-
tik kertészetüket, mert az ezidei, rájuk nézve kataszt-
rófális áralakulásra nagyon ráfizettek s ugyancsak
sok város körül kertészkedéssel foglalkozó gazdától
hallottam, hogy felhagy a piacra való zöldségtermesz-
téssel.

Nagy gondot okoz a gazdáknak a heremag érté-
kesítése is. Egyáltalán nincsen kereslet, a keres-
kedők által ajánlott árat pedig még a legmeg-
szorultabb gazdák sem fogadhatják el.

Egyetlen gazdasági ág az állattenyésztés, ahol
az árak még nem csökkentek. De sajnos, ez még
nem jelenti azt, hogy az állattenyésztés haszonnal
járna, mert az állatforgalom igen csekély. Addig,

amíg a magas vámtevéiek leszállítva nincsenek, ki-
vételre gondolni sem lehet, mert a kiviteli vámot
csak magas súly, hizott jószágok bírják ki, abban
az esetben, ha a külföldi vágójóság áruk megfelelő
nagyok. Mult években számos exportóeg ment tönkre
amiatt, hogy a kormány váratlanul betiltotta a ki-
vitelt. Ez évben gazdasági terményekben és állatok-
ban alig volt Magyarország felé irányuló kivitel.
A mult évihez képest a gabonárák 25-30%-kal
estek, ugyanakkor az adó és a szükségleti tárgyak
árjai 10-25%-ig emelkedtek. A hitelviszonyok na-
gyon nehezek. A bankok visszatartják a pénzt és
csak többszörös fedezetre nyújtanak hitelt s ezt is
többszörre külföldi valutában. A valutában nyújtott
kölcsönök olcsóbbak ugyan egész 12-14%-ig, de a
kockázatot a felvevő viseli. A leiben nyújtott köl-
csönök magasabbak, különösen kisebb tételeknél.
A Maniu-kormány óriási küzdelmet fejt ki egy
egészelegesebb mezőgazdasági hitelélet megterem-

pengővel esett a buza ára, ez sem a kenyér árak-
ban, sem a liszt árakban kifejezésre nem jutott.
Sokkal érdekesebb még, ha a jelenlegi árakat a
békebeli árakkal hasonlítjuk össze. 1907-1911. évben az
átlagár volt: a buza q-jánál 22 aK, a liszt kg-jánál 88
aranyfillér, a kenyér kg-jánál 87 aranyfillér. 1929. szept.
11-én ugyanezeknél 22-37 pengő, 42 fillér, 50 fillér.
Ez a hat számadat élénken rávilágít arra, hogy a
budapesti gazdaságnak tényleg igaza volt, mert
békeében 68%-kal volt drágább a liszt ára és 63%-kal
volt drágább a kenyér ára a buza áránál. Ma az
arány sokkal rosszabb, minthogy ma 87%-kal drá-
gább a liszt és 126%-kal drágább a kenyér a buza
áránál. Tehát éppen kétszer olyan drága most a kenyér
a buzához viszonyítva, mint békeében volt.

tésére, de ezt csak a jövő hozhatja meg, olyan sok
akadály állja útját.

Arról, hogy amortizációs jelzalog kölcsönöket kap-
hasson a gazdaság, egyelőre szó sem lehet.
Betáblázott váltóhitelek formájában juthat kölcsönök-
höz, de a betáblázással járó költségek aránytalanul
megdrágítják az így felvett pénzt.

A gazdátársadalom előtt ritkán állott olyan vigasz-
talanul a jövő képe, mint most a romániai gazdák
előtt áll. Néma kétségbeeséssel, tanácstalanul várják
a segítséget. A segítségnek csak egyetlen módja
voicna: olesó és hosszú lejáratú kölcsönök nyújtása.
A termény értékesítésének lebonyolítására felvett
1 milliárdnyi kölcsön csepp a tengerben és még ez
a csepp sem a gazdák markát nedvesíti.

Zathwerczky Károly.

Olesó buza, drága kenyér.

Egyik pesti gazdaságyon a napokban azt a kér-
dést intézte hozzánk, hogyan lehet az, hogy a napi-
lapok tevé vannak a gazdák panaszával, mert a buza
ára alacsony és folyton lefelé megy, ellenben a liszt
ára méregdrága. Ez érzékenyen érinti az egyes ház-
tartásokat. De nemcsak a liszt, hanem a kenyér is
folytonos drágulást mutat. Ha visszatérünk az év
április elejére, amidőn a buza ára nálunk 25-55 pen-
gőn állott, ugyanakkor 42 fillér volt a buza liszt ára
és 50 fillér volt a buza kenyéré. Ma, amidőn 22-37 pengő
a buza ára, ugyancsak 41 fillér a buza liszt ára és
50 fillér a buza kenyéré. Tehát noha több mint 8

res nullás liszt, amikor a buzaárak 16%-kal olcsó-
bak, mint 1907-1911. évek átlagában?

Ha már a magyar östermelő ráfizet-
sel termeli a buza, akkor legalább a magyar fogyasztó élvezné
ennek az előnyét. De sajnos, amint látjuk, ez nem
úgy van. Ennek okait kutatni mindenesetre első-
rendű társadalmi érdek lesz, mert a mindennapi
kenyérár mindenesetre az egész magyar társadal-
mat, egy a termelőket, mint a fogyasztókat egyaránt
érdekelné fogja.

De rájövünk még egy különös jelenségre is,
amelyre a pesti háziasszony mint laikus közgazdász
már régen rájött, hogy hiába esik a buzaár, a liszt-
árak csak a régi magas árnívón szoktak maradni.
Ha 1929 január 16-án vizsgáljuk a buza liszt árakat,
akkor azt látjuk, hogy 42 fillér volt 1929 január
elején a buza liszt fogyasztói ára. Hiába ment le a
buza ára 21 P-re, a liszt piacon csak nem érezte
hatását. A buza liszt átlagos ára e hó elejétől
40-42 fillér között ingadozott, csupán július 17-től
27-ig, mindössze két hétig élvezhette a fogyasztó a
58 filléres liszt árakat.

A kenyérárakkal ugyanúgy vagyunk, hiába esett
le a buza ára 26 P-ről 21 P-ig, a buza kenyér átlag-
os ára egész évben 50-52 fillér közötti váltakozott.
A fogyasztó tehát egyáltalán nem élvezte a buza
olcsóbbodását, mert a mindennapi kenyér egy fillér-
rel sem volt olcsóbb az alacsony buzaáraknál, mint
amilyen volt a 26 P-os buzaáraknál. Ennek a ter-
mészetellenes áralakulásnak szemléltetővé téte-
lére közöljük az 1929. évi buza liszt-, buza kenyér-

Takarmányfüllesztők
burgonya, répa és mindennemű takarmány füllesztésére kevés
tüzelővel, 50-350 liter ürtartalommal, buktatható horganyzott üsttel
Alfa Separator R.-T., Budapest
Gyár és iroda: I., Csurgó-út 15/a. Tel.: I. 368-89
Városi üzlet: IX., Ráday-utca 12. Tel.: Aut. 861-21

A legjobban bevált **ARZOPÁC** porcsávázó
olcsón és kedvező fizetési feltételekkel kapható
ZWEBNER JACQUES cégnél, Budapest, V., Nádor-utca 28.

és buzaárakat, összehasonlítva egymással a heti átlagárak alapján és az ugyanezekről készült diagrammot. A lisztnél a nullás és a főzliszt fogyasztói átlagárait vettük, a kenyérmélt pedig a fehér és barna buza kenyér átlagárait számítottuk a székesfővárosi vásárosarnoki hivatalos árjegyzés alapján.

A buzaárak, buza kenyér budapesti fogyasztói és a buza budapesti főzliszt átlagára 1929-ben.

Kelet	A budapesti		
	buzaliszt átlagos ára q (0-s főzli)	buzakenyér átlagos ára q	készáru buza ára q
	p e n g ő		
1929			
jan. 9	42.70	51.30	23.63
" 16	42.70	50.70	23.79
" 23	42.50	50.30	24.75
" 30	42.50	50.30	24.97
febr. 6	42.50	50.30	25.20
" 13	42.50	50.30	25.50
" 20	42.50	50.30	25.62
" 27	43.30	50.30	25.69
márc. 6	42.30	50.30	25.69
" 13	42.30	50.30	25.97
" 20	42.30	50.70	26.72
" 27	42.30	50.30	26.26
ápr. 3	42.30	50.70	25.58
" 10	42.30	50.70	25.77
" 17	42.30	51.00	25.85
" 24	42.30	51.00	25.73
máj. 1	42.30	51.00	25.45
" 8	42.30	51.00	25.59
" 15	41.80	50.70	25.05
" 22	41.50	50.00	24.73
" 29	41.70	50.30	24.44
jun. 5	41.30	50.20	21.40
" 12	40.30	50.00	21.74
" 19	40.30	50.00	22.25
" 26	40.30	50.00	21.94
jul. 3	40.30	50.00	22.36
" 10	40.30	50.00	22.89
" 17	38.50	50.00	23.04
" 24	38.50	50.00	25.07
" 31	41.00	50.70	25.14
aug. 7	41.33	51.70	24.43
" 14	41.70	51.33	23.99
" 21	42.00	51.33	23.43
" 28	42.00	51.33	22.97
szept. 4	41.50	51.33	22.45
" 11	41.33	50.66	22.37

Érdekes megfigyelni az előző oldalon közölt diagrammon, hogy május 8-án kezdődő buzaár esését, amely június 5-ig q-kint 4-pengővel esett, a lisztárak csupán 1-pengővel, a kenyérrak pedig szintén 1-pengővel honoráltak q-kint. De még érdekesebb az, hogy hiába állottak alicsonyan június 10-én a buzaárak, a kenyér ára egészen június 24-ig megmaradt az 50 filléres árnívón, sőt augusztus 7-ig 51.7 fillérig szökött fel. A közölt grafikonból tehát világosan látjuk azt, hogy a buzaárak esését a liszt- és kenyérárak esése egyáltalán nem követi, tehát a fogyasztónak a buzaárak lefelé való hullámszabójából semmiféle előnye nem származik.

A lisztáraknál ellenben nagyon érdekes megfigyelni a július 17-24-ig bekövetkezett 38.5 filléres mély pontot, amely éppen akkor következett be, amidőn a buzaárak nem lefelé, hanem felfelé emelkedtek. Ez az aránykor azonban a fogyasztó részére csupán két hétig tartott, amely nem ellenértéke annak a nagy áldozatnak, amit a magyar őstermelő osztály a jelen évben a buza termelés érdekében hozott.

Író példa tehát ezeknek a megdönthetetlen számoknak a tanulsága arra, hogy a gabonaművek és kenyérművek árnullámszabójából a fogyasztó részére előny nem származik, ellenben rendkívül nagy rombolást visz végbe az őstermelő osztálynál, akiknek felborítja egész évi számításait. A kikészítési eljárás

nagyarányu megdrágítása a fogyasztó kárára történt és a gabona veszteséges termeléséből a magyar közgazdaságnak semmiféle előnye nem származott.

Rege Károly dr.

A salzburgi szarvasmarha- és lókiállítás.

A vezetésem alatt Svájcban járt kiránduló társaság utközben Grácban meghívást kapott az osztrák és bajor szarvasmarha- és lótenyésztő szövetségtől az augusztus 31-én Salzburgban megtartott állatkiállítás megtekintésére.

A társaság a meghívásnak szívesen tett eleget, mert így alkalom kínálkozott arra, hogy pinzgau szarvasmarhát és lovat nagyobb számban lásson együtt. A salzburgi kiállításon a rendezőség részéről a magyarok jó barátai, Bibel Ervin dr., Hans Flucher gazdamérnök, Grosauer Lajos badausseai földbirtokos fogadták örömmel a társaságot. A társaság minden egyes tagja megkapta a jól sikerült kiállítási leírást, katalógust stb., Bibel dr. pedig átvette a vezetést.

Odaérkezésünkkor már javában folyt a kiállított állatok elővezetése. Impozáns látvány volt. A díjazott állatok virágkoszorúkkal és csengőkkel voltak feldisztve úgy, mint mikor az Alpésekről lehajjták őket. A tribünök roskadásig telve voltak, mintegy 27,000 ember látogatta meg a kiállítást, akik közül sok volt a külföldi.

Felhajtottak 150 pinzgau lovat, 300 pinzgau marhát, amelyek mind a szövetségek körzetéből kerültek ki. Szép képet mutattak az egyöntetű, egészséges, sötétpiros, fehér hátcsiku tehének borjakkal és bizony nehéz volt eldönteni, melyik a jobb, mert az egyes kerületek a legkiválóbb anyagot küldték el.

Hatásos képet mutattak a pinzgau lovak is, különösen a kancák kis csikóikkal. Feltűnést keltett Erisch Hans szövetségi fedezőm, amely 183 cm magas volt s övmérete 208 cm, a szármérete pedig a 26 cm-t elérte. Első ízben alkalmazták ezuttal a Collin-féle teherhuzási próbamérési kocsit, úgy lovak, mint ökrök teherhuzóképességének elbírálására. Ezen a versenyen a legnagyobb rekordteljesítményt a salzburgi Stieglbrauerer érte el lovaival, 159 mázsás házusi teljesítménnyel. A reichenhalli Puchner és Társa cég lovai 155.5 q-ás teljesítményt mutattak fel.

Szarvasmarhát igen sok szövetséget állított ki s így a díjak odaítélése az anyag kiválósága folytán igen nehéz volt.

A küllemi bírálaton kívül külön elbírálás alá került a tejelékenység is. Itt a legnagyobb teljesítmény 5624 kg volt, 3.23% zsírmennyiséggel, míg a legkisebb teljesítmény a 3780 kg-ot is elérte 3.84% zsírtartalommal. A tejelőképesség elbírálásánál több szempontot vettek figyelembe és ez szerint csoportosították az állatokat. Az összes szarvasmarhákot először két főcsoportba osztották: 1. bajor, Felső-Ausztria és Stájerország. 2. Salzburg, Karinthia, Észak- és Kelet-Tirol. A főcsoportokon belül külön csoportba osztották azokat a teheneiket, amelyek kimutatható lezármaszással és őseiknek kimutatható termelésével rendelkeztek. Egy másik csoportba azokat a teheneiket sorolták, amelyeknél csak az anya termelése ismert; ugyanezen az alapon bíráltak egy bikacsoportot és olyan teheneiket, amelyeknél az anya és nagyanya tejelékenysége kimutatható, valamint több bikát.

A tejelésellenőrzés ottani nagy elterjedését legjobban az alanti számok világítják meg, amennyiben a salzburgi körzetben az állomány 19.1%, Stájerben 10%, Kelet-Tirolban 6%, Karinthiában 13.9% az ellenőrzött tehének aránya. A szövetségekbe tömörült tenyésztők kötelesek teheneiket tejelésellenőrzésnek alávetni.

Két csoportra osztották a pinzgau hízóökröket, az egyik csoportra azokat, amelyeket valamely mezőgazdasági üzem melléktermékeivel hizáltak (sörgyár stb.), a második csoportba a mezőgazdaságban hizaltakat.

Az állatkiállítással kapcsolatosan látható volt egy igen nagyszabású tej- és tejtermékkiállítás, méhészeti kiállítás, kis állatok csoportja, kecskék, juhok, házi-nyulak, baromfiak, különböző prémállatok (ezüstróka, menyét, hód, skunks és görény). Ehhez csatlakozott végül egy elég tekintélyes gépipari kiállítás.

Kukuljenő József dr.

Felhívás előfizetőinkhez.

Október hó 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra. Felhívjuk csak azokat a tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése e hó végével lejárt, hogy az előfizetési díjat a lapunk 77. számához csatolt postautalványon mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be. Akik az előfizetési díjat október 10-ig nem küldik be, azok részére a lap küldését megszüntetjük.

Az előfizetési díj megküldését ugyanazon a címen kérjük, mint amely címen a lap jár.

Előfizetési árak:

egy évre ..... 32 pengő
félre ..... 18 "
negyedévre ..... 10 "

OMGE-tagoknak a tagsági díjon felül:

egy évre ..... 20 pengő
félre ..... 11 "
negyedévre ..... 6 "

A kiadóhivatal.

VEGYESEK.

Halálozás. Héthársi Newman Adolf kereskedelmi tanácsos, a miskolci Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, felsőházi párttag, elhunyt.

Kinevezés. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Ballenegger Róbert dr. egyetemi magántanár, kertészeti tanintézetű rendes tanárt a VI. fizetési osztályba kinevezte.

Küzdelen a tyúkok fehérverűsége ellen. Az Állatorvosi Főiskola korbánciumi intézet felkéri a tyúk-tenyésztőket, hogy a fehérverűség (tyukleucosémia) tanulmányozása céljából e betegségben elhullott vagy levagott állatok hulláit az intézetnek (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 23-25.) beküldeni sziveskedjenek. Fehérverűsége gyanús minden tyúkhnla, amelynek föltűnően megnagyobbodott és világos, vagy tarka-színű a mája, továbbá, amelynek beiső szerveiben vagy bórallati kötőszövetében dagadtok találhatók. Minthogy az anyag kísérletes állatoltás céljára is fog szolgálni, ezért a hullaknak lehetőleg friss állapotban való beküldése kívánatos. Az intézet a felmerülő postai költségekkel készséggel megtéríti.

A szombathelyi téli gazdasági iskola vándorgyűlése. Gondosan megrendezett és minden tekintetben kitűnően sikerült vándorgyűlést tartott szeptember 22-én Toronyban a szombathelyi téli gazdasági iskola gazdaköre Banke Antal igazgató vezetése mellett. Ott voltak: Szegedy Varga Laszlo gazdasági főtanácsos, földművelésügyi főigazgató, Szenthe Dezso a nagykörösi, vitéz Székely Győző dr. a hajdúdorogi, Volszky Győző a csongrádi, Koptány Géza a berettyóújfalusi, Vajna István a mátyásfalvi, Zsáud Gusztáv a székesfehérvári téli gazdasági iskola igazgatója, a Vasvármegyei Gazdasági Egyesület, Baudis Gyula gazdasági felelős, a szombathelyi gazdakört, Horváth (Habar) Sándor, a kör elnöke képviselte. Megjelentek még Seemann Sándor füteleki földművelésügyi igazgató, a szombathelyi gazdasági iskola tanári kara Banke Antal igazgatóval az élen teljes számban, a női háztartási tanfolyam tanárnője nagyobb számban, a növendék kíséretében és még igen sok érdeklődő. Hergovics Imre

VETŐMAGNEMESITŐ ÉS ÉRTÉKESITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., gróf Tisza István-utca 2., félemelet
Telefon: Aut. 822-36 Vezérigazgató: SZÉKÁCS ELEMÉR Táviratcím: Nemesmag

Eredeti nemesített Székács-féle fagyálló őszi árpa,

„ „ Székács-féle buza,

„ „ Fleischmann-féle sziki buza- és

„ „ Fleischmann-féle rozsvetőmagvakra előjegyzéseket elfogadunk.

A szállításokat az előjegyzések sorrendjében eszközöljük.
Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve küldjük!

malmok árai skontó nélkül, készpénzért, promptra: dupla-nullás 33'50, 0-ás 33'—, 2-es 31'—, 4-es 28'50, 6-os 21'50, 8-as 15'—, rozsliszti, 0-ás 28'—, 1-es 26'— P q-kint.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1929 szeptember 27. Árak métermázsánként pengőben: réti széna I. r. 6'8'—9'50, réti széna II. r. 6'50—7'50, réti széna III. r. csomagolásra 5'—8'—, muharshéna 9'—11'—, lucernaszéna 10'—13'—, lucerna és muharkeverék 8'50—11'—, alomszalma I. r. 4'20—4'50 alomszalma II. r. 4'—4'10.

Külföldi terménytözsdek. Ujvidék, szeptember 30. Az irányzat gyenge. Jegyzések 100 kilónként, egyéb megjelölés hiján prompt feladóállomásra: buza, bácskai 77 kilós 190—192'50, 78 kilós 192'50—195, szerémségi, 77 kilós 180—185, rozs, bácskai 150—152'50, árpa, bácskai 63—64 kilós és szerémségi 125'—127'50, zab, bácskai és szerémségi 145—150, tengeri, bácskai, bánáti és szerémségi 147'50—152'50, hiszt, duplanullás, bácskai 290—300, 2-es 270—280, 5-ös 245—255, 6-os 210—220, 7-es 165—185, 8-as 115—125 dinár. Az összforgalom 143 vagon, ebből 68 vagon buza volt. (1 dinár = 10 fillér.) — Pozsony, szeptember 30. Orleményben a forgalom csekély, árpa és takarmánycikkek irányzata lanya. Középes érdeklődés és minimális üzlet mellett a tözsde legtöbb területén némi lanyhulás észlelhető. Jegyzések 100 kilónként, egyéb megjelölés hiján feladóállomásra: 78—79 kilós buza 147—149, 76-os 142—144, bácskai, bánáti 80-as pozsonyi uszályból 134—135, jogoszláv alsó-fizai 135, válogatott árpa 140—142, prima 128—132, merkantil 115—120, takarmány és ipari 99—100, csövestengeri 45—48, nagyszemű felvidéki tengeri november—januárra 103—105, dunai komáromi uszályból 120—121, pozsonyi uszályból 121—122, magyar vagy jogoszláv új, tranzit Szob, december—januárra 90—92, felvidéki szárlított októberre 103—104, fehérbab 280—295, szárlított szilva 80—85 kilós ládában 800—810, 95—100 kilósban 700—710, 120 kilósban 550—600, boszniai zsákbab 110—120 kilós 540—550, buza és rozskorpa 75—76, magyar vagy jogoszláv pozsonyi uszályból 72—73, felecsé 70—71, román pozsonyi uszályból 70—71, takarmányliszt 105—106, spanyol paprika 1800—2200, szegedi prima rózsas 200—2100, félédes 2800—2900, amerikai sertészsír határállomásra 1530—1590, ab Pozsony 1210—1330, magyar szalonna határállomásra 1300—1340 esék korona. (1 esék korona = 17 fillér.) — Wien, szeptember 30. A tözsde helyzete alig változott. Az üzleti tevékenység szűk keretek között mozgott és a hivatalos jegyzések is változatlanok maradtak. — Hamburg, szeptember 30. A piacon az irányzat ismét nyugodt volt. Buza és rozsban a felhozatal növekedett és az árjankatok olcsóbbodtak. Ugyanez mondható tengeri és árpáról is. Finomabb minőségű árpa iránt némi kereslet mutatkozott, gyengébb minőségű elhanyagolt. Zabban a kínálat csekély, a kereslet is jelentéktelen. A liszt piacon csak kisebb kötések jöttek létre. Lemmag a kedvezőtlen külföldi jelentések folytán ma is lanyhulásra hajlott. Jegyzések tonnánként: buza franko Hamburg 237—240, ab Mecklenburg Hollstein 224—226, rozs franko Hamburg 192—194, ab Mecklenburg Hollstein 178—180, takarmányárpa belföldi feladóállomásra 170—173, sórárpa 190—216, dunai 150—152, zab franko Hamburg 186—188, ab Mecklenburg Hollstein 172—173, tengeri szárazmázasnak megjelölése nélkül elvámolatlanul franko Hamburg 160 márt. (1 márt. = 1'38 1/2 P.) Külföldi gabona cifrijegyzése: la Manitoba buza októberre 14'75, IIa októberre 14'45, IIIa októberre 14'20, Rosafé októberre 11'52 1/2, Barusso októberre 11'40, Hardwinter la loko 12'40, dunai délorosz árpa loko 8'40, La Plata november—decemberre 9'10, tengeri La Plata októberre 9'52 1/2, november—decemberre 9'10, un clipped Plata zab októberre 8'62 1/2 hfl (1 hfl = 2'30 P.), uszó brahn buzakorpa 118 shilling. — Liverpool, szeptember 30. Zárleti árfolyamok pennyben és hibrában: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza októberre 8 1/2 (8'10 1/4), decemberre 9 2 1/4 (9'4 1/2), márciusra 9 8 1/4 (9'11), májusra 10 1 1/2 (—), (1 shilling = 12 pence = 1'39 P, 1 libra = 4'45 kg.) — Chicago, szeptember 30. A buzapiacon a liverpooli tözsdéről jelentett nagy áresés csak kezdetben érezhető hatását. A nyitási jegyzések átlag 1—1 1/4 centtel olcsóbbodtak. Főleg a tavaszi terminusban volt nagy kínálat. A tözsdeidő közepetáján az áresés holtpontra jutott, s a második felidőben a márciusi szűzából kiindulva, erőteljes árválási folyamat kezdődött, amelyet az igen szilárd kanadai és argentinai jelentések is támogatnak. Zárlatig az egyes határidőben szombathoz képest átlag 1 1/4—2 1/2 centes javulások állottak be (37—50 fillér métermázsánként). A tengeripiacon az irányzat egyenletlen nyitás után szintén megjavult. A zárleti jegyzések 1—1 1/4 centes javulást mutatnak (26 fillér átlagban métermázsánként). Zárleti árfolyamok centben és bushelben: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza szeptemberre 128'75 (127'50), decemberre 135'75 (133'875), márciusra 142'25 (139'875), tengeri szeptemberre 99'50 (98'375), decemberre 97'375 (96'25), márciusra 101'75 (100'625), zab szeptemberre 52'875 (52'—), decemberre 53'75 (53'375), márciusra 56'375 (56'—), rozs szeptemberre 102'875 (102'25), decemberre 109'325 (108'625), márciusra 117'25 (—), (1 dollár = 5'72 pengő, 1 bushel búzánál = 27'2 kg.) — Winnipeg, szeptember 30. Zárleti árfolyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza októberre 143'50 (141'375), decemberre 145'50 (143'75), májusra 152'— (150'125), (1 kanadai dollár = 5'72 pengő).

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1929 szeptember 30-án felhajtott bika I. r. 5, II. r. 30, III. r. 26, ökör I. r. 7, II. r. 110, III. r. 39, tehén I. r. 7, II. r. 189, III. r. 47, bivaly III. r. 1, összesen 511 darab és 1 rugott. A vásár irányzata lanya volt, az árak az összes minőségeknél kg-kint 4—8 fillérrel estek. Eladatlannul visszamaradt 152 darab nagy marha. Árjegyzés elősúlyban: Bika magyar, II. r. —'80, bika, tarka, I. r. 1'06—1'20, kivételesen 1'24, II. r. —'88—1'04, III. r. —'78—'86, ökör magyar, II. r. —'82—1'10, III. r. —'54—'79, ökör, tarka, I. r. 1'12—1'20, II. r. —'80—1'10, III. r. —'60—'78, tehén, magyar, II. r. —'81—1'04, III. r. —'56—'74, tehén, tarka, I. r. 1'02—1'20, kivételesen 1'24, II. r. —'72—1'—, III. r. —'48—'70, bivaly, magyar—1'26, növénydek (éves) —'72—1'—, kicsontozni való —'36—'50, rugott borjú —'80 P kg-kint.

Budapesti szarvómarhavásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1929 szeptember 27. Felhajtás 468 darab élő, belföldi szopós borjú. A vásár irányzata élénk volt, az árak változatlanok maradtak. Jegyzett árak: Élő borjúk, belföldi szopós, I. r. 1'44—1'56, kivételesen 1'58, II. r. 1'30—1'42 P kg-kint.

Budapesti juhvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1929 szeptember 30. Felhajtás 926 drb juh, egymint: 260 drb feljavított juh, 666 drb kiverő juh. A vásár irányzata lanya volt. Eladatlannul visszamaradt 151 darab. Jegyzett árak: elősúlyban kg-kint, feljavított juh —'56—'74, kiverő és anyajuh —'44 pengő.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége sertéstelepeinek jelentése.) 1929 október 1. A hétfői ferencvárosi nyit és zárt vásárra a felhajtás 4460 drb volt, ebből angol 558 darab volt, eladatlannul visszamaradt 816 darab. Kellemes irányzat mellett a következő árakat jegyezték: Prima urasági 1'46—1'50 prima szedett 1'36—1'42, közép 1'26—1'30, könnyű, jobb 1'06—1'16, könnyű, alány 1'—1'06, öreg urasági 1'32—1'36, öreg, szedett 1'10—1'20, angol sonkamalac 1'30—1'50—1'60, hus 1'50—1'76, zsír 1'96—2'—, szalonna 1'58—1'62, basított felsértés 1'60—1'80 P. A belföldi való soványsertés páronként 120—160 kg-ig 1'55—1'60 P. A keddi vásárra a felhajtás körülbelül 1230 darab volt. (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége bizományi hízalásra sertéseket elfogad és olcsó előleget biztosít.)

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1929 szeptember hó 26-án tartott heti lóvásáron a vásári forgalom élénk volt. Felhajtott összesen 634 darab ló, eladott 333 darab, eladatlannul maradt 301 darab. Árak pengőben: Jobb minőségű lovak: csikó 40—100, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 365—675, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 215—560, számár 20—100, öszvér 115, alárendelt minőségű lovak 80—270, vágólovak 40—189 P.

Tejpiac. (A Budapesti Központi Általános Tejcsarnok R.-T. jelentése.) 1929 október 1. Árusító fiókjainkban a kannafej fogyasztói ára változatlanul 40 fillér.

Külföldiek.

Szesz és szeszitalok. Az Országos Szeszértékesítő R.-T. végrehajtóbizottsága legutóbbi gyűlésén az összes szesz-kategóriáknak változatlanul jegyzését határozta el. A gyümölcs-pálinkázületben a forgalom kielégítő és törköly-, borsópró- és eperpálinka legalább 50 hl vételnél 453'24, hegyalja és badacsonyi déli törköly legalább 50 hl vételnél 489'04 szilvapálinka (nyári) vörös, legalább 50 hl vételnél 527'14, ősi bék szilvapálinka legalább 50 hl vételnél 616'88, Prémium áru legalább 50 hl vételnél 632'71. Borpárlat 4'30—4'50 pengőn jegyeztek. Az árak ab főzde állomás átadva és átveve hordó nélkül értendők.

Cukor. (M. T. L. jelentése.) London, 1929 szeptember 30. Cukortözsdezárlat. „B” típusú fehér cukor londoni szabadraktárból decemberre 11/8—11/9 shilling per cwt. (1 shilling = 1'39 P, 1 cwt = 50'8 kg.) Az irányzat nyugodt, a forgalom élénk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. L. 1. A borsó s általában a hüvelyesek zsisziktelenítése csupán légmentesen elzárható térben történhetik. Alkalmos erre egy kisebb helyiség, melynek nyílásait (ablak-ajtórések) jól betapasztjuk vagy leragasztjuk. de használhatunk egy megfelelő hordót is, természetesen olyant, amely tökéletesen záródik, nem szivárog. A hordó fenekét kitűjük s a borsót beletöltjük, de ha sok a zsiszik, ajánlatos zsákosztól a hordóba tenni, nehogy a zsiszitek még a mérgezés előtt szétrepkedjenek. A hordót ne töltsük meg szinültig, hanem körülbelül csak 3/4-ig. Hektóliterenkint 1/2 deci szerkéneget egy kis tálban vagy mély tányérra kitörve behelyezzük s a fedőt használt hordófeneket gyorsan rátéve, gyorsan körülpasszjuk vagy körülragasszuk. Ugyanugy járunk el az ajtóval is, ha a szerkénegezés nem hordóban, hanem egy helyiségben történik. A hordóra ajánlatos valami nagyobb súlyt helyezni, nehogy a fejlődő gázok a könnyű tetőt felemeljék. A budapesti M. Kir. Vetőmagvizsgáló Állomáson szerkénegezésre jól bevált egy horganyzott lemezzei bélelt, tökéletesen záródó láda. Minthogy a szerkénege tudvalevően rendkívül robbanékony, ez okból az eljárást a lakott helyektől távolabb szabad csak végezni s a szerkénegezőhöz égő anyaggal ne kö-

zeldünk. 24 óra múlva kibontjuk és szelöztetés után a borsót kiszedjük. Amennyiben a szerkénegező hordó zárt helyiségben van elhelyezve, úgy ott előbb ajtó-ablakot nyitunk. 2. Az utóbbi években nálunk is kísérleteztek a sűrűn vetett napraforgóval: napraforgó-csalamádéval. Kaszálják a magvak ugynevezett tejes érésénél, mert különben később igen megkeményednek a szárzrészek. Amerikai mintára felszelelve a takarmányeresztő tornyokban (silókban) savanyítják be. Weiser és Zaitschek elemzése szerint a növény szárazanyagában 10% nyers proteint, 33% nyers rostot és 50% N-mentes kivonható anyagot tartalmaz. A kelő időben kaszált napraforgó-csalamádéra egyenlő víztartalomra számítva körülbelül éppen olyan táplálékérték vehető fel, mint a savanyított csalamádé, amennyiben előbbi vízmentes anyagának keményítőértéke 100 kg-onként 40 kg keményítőérték, a savanyított sűrű csalamádé pedig 43 kg. L. G.

Mindent szór és Nem eszi a rozsdá, Egy vödör víz! És máris tiszta!

Ez egyedül a

„COLUMBUS”

műtrágyaszóróról mondható, melynek még számos más előnye is van, amit akár száz elsőrangú referenciával bizonyíthatunk.

Kérjen prospektust és árajánlatot még ma a magyarországi vezérképveiselettől:

BRAUN és ÜRMÉNYI cégtől, Budapest, V., Báthory-u. 7.

CIPOK ÉS MUNKÁSBARANCSONK

a legolcsóbb gári árban.

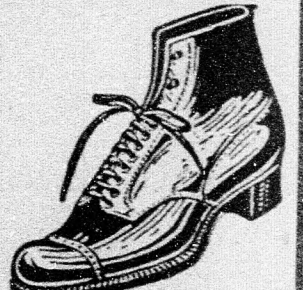
Férfi sárga vagy fekete teniszbarancs, tiszta bőrányag — P 11-50

Férfi sárga strapacipő, amer. forma P 15-50

Férfi fekete box ágaz cipő, szép kivittel P 18-50

Férfi sárga vagy fekete strapacipő, puha vagy kemény szaru P 32-—

Vadász- és sportcipők a kivitelben P 22-—, 26-— és 30-—

Levélben megrendeléseket pontosan tüntess, három pár rendelésnél postadíjat nem számít.

Kiss H. cipőnagykereskedő, Budapest, VII., Miksa-utca 13. Dehán-utca 6328

MÉLYHŰTÉS — JÉGGYÁRTÁS

minden szakértelem és vegyszer nélkül!

A BROWN-BOVERI 6218

hűtőautomatával

A HŰTŐAUTOMATA MELLETT ELSŐRANGÚ AMMONIÁK-KOMPRESSZOROKKAL SZOLGÁLTATUNK.

Gellért Ignác és Társa R.-T. Budapest, VI., Podmaniczky-u. 41.

WIEN TELEFON: AUTOMATA 212—91 BRÖNN

A „többtermelés” érdeke megkívánja, hogy a gazdasági növényeink nagy károkat okozó betegségei ellen védekezzünk! A gabonafélék üszög- és egyéb betegségei ellen páratlan csávázószer a garantált 17'5% hatóanyag higányt tartalmazó a

GERMISAN (nedves csávázóanyag)

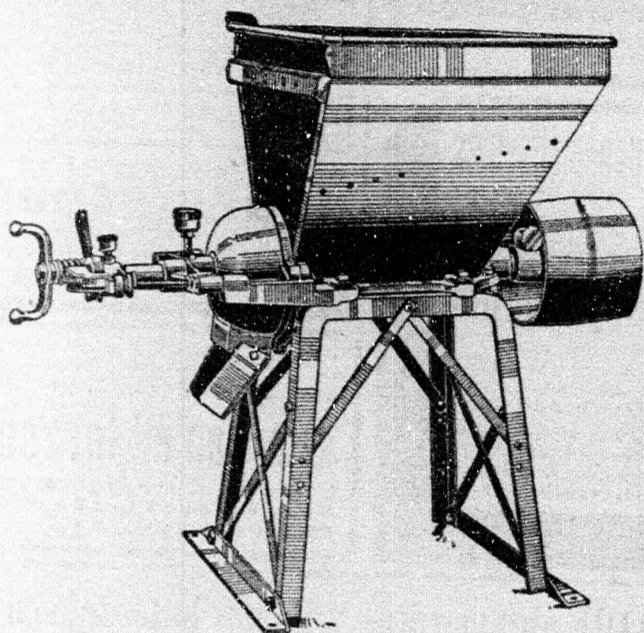
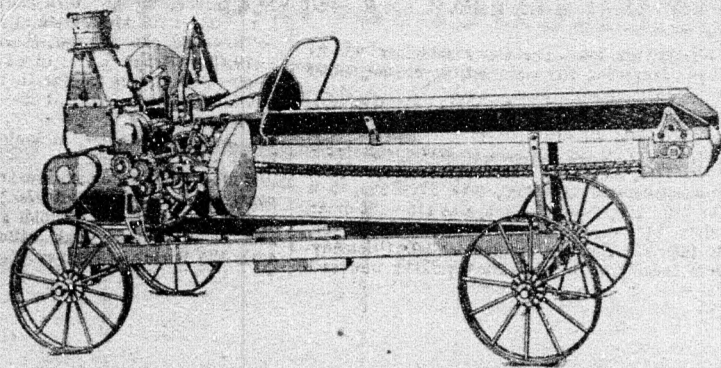
TUTAN (száraz porozóanyag)

A csávázás GERMISAN-nal és TUTAN-nal gyors, olcsó és feltétlenül biztos eredményt adó munka. Pár fillér kiadás! Sok pengős bevétel! Minden rendeléshez pontos utasítás! Gyártja a SACCHARINFABRIK A.-G., MAGDEBURG. Forgalmába hozza: Minden rendeléshez pontos utasítás!

PANTODROG R.-T., Budapest, V., Visegrádi-utca 7.

Eredeti „McCORMICK“ amerikai tengeriszárítépő- és silótöltőgép

Szállítható 3 nagyságban

Eredeti „McCORMICK“ amerikai egyetemes csövestengeridarálógép

használható csöves és morzsolt tengeri,
minden fajtájú szemestermény bármilyen
finomságu darálására

Csekély erőszükséglet

Nagy teljesítmény

A „McCORMICK“ gépek anyaga, kivitele, munkateljesítménye teljesen egyedülálló

100 éves gyártási tapasztalat

Szombathely, 1928. XII/13.
(Faludy Ferenc-utca 9. sz.)

Tekintetes

DÉNES B. RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNAK

BUDAPEST

V., Váci-ut 98.

Önök szállítottak részemre 1928. évi július 20-án egy „F“ jelű silótöltőgépet, melynek a folyó évben eszközölt munkaeredményét az alábbiakban van szerencsém közölni:

A gép működésével teljesen meg voltam elégedve, könnyen kezelhető, egyszerű szerkezet és teljes üzembiztonság a fő előnye.

A teljes érésben kaszált amerikai tengerifajták erős szárát a csövekkel együtt finoman szecskázta és minden üzemzavar nélkül fujta fel ventilátorja segítségével a silókamarákba.

Maga a silózás kitűnően sikerült s az egész állatállomány csaknem kizárólag tengeri silótakarmányon és tavaszi szalma és polyván él s csak a magasabb tehözamu tehének kapnak pótléku némi erőtakarmányt. Számításom szerint a rendes állatlétszám a tengerisilózás bevezetésével 100%-kal emelhető, anélkül, hogy takarmánytermelésre az eddiginél nagyobb szántóföldterületet kellene elvonni, ami által az állattartás költsége nem remélt mértékben redukálható.

A napokban küldtem a M. kir. Állatléttani Takarmánykísérleti Állomásnak, Budapestre mintát a silótakarmányból tápanyagtartalom megvizsgálása céljából s amennyiben érdekli Önöket, annak eredményét szívesen közlöm.

Általában minden irányban beható megfigyeléseket és kísérleteket végeztem s azok befejeztével szándékom a magyar gazdaközönség figyelmét ezen fontos takarmányozási kérdésre — amely hivatva van hazánkban oly gyakori takarmányhiányt megszüntetni és az állattartást olcsóbbá tenni — az eredmények ismertetésével felhívni.

Kiváló tisztelettel:

Dénes B.
ny. leg. gar. társas.
felhívások.

Dénes B.

Részvénytársaság

Budapest, V., Váci-ut 98. szám

Levélcim: Budapest 56. főkbérlő

Alapítva: 1883

Telefon: L. 923-20

Sürgöncim: „Débert Budapest“

Gőzekebárszántást

Őszi és tavaszi szántást, gyepfőrést, szőlőtelepek, faiskálák, erdősítések mély rigolizását elvégzi

Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld

0303 Telefon: L4 12-52 Sürgőseim: Wolfféke Budapest

Megjelent!

Gyümölcstermesztés és értékesítés

A m. kir. földművelésügyi minisztérium megbízásából írta: **Mahács Mátyás** kert, tanintézet tanár.

Tartalmának főbb fejezetei: A gyümölcsfa teste. A gyümölcsfák fejlődésének feltételei. A gyümölcsök táplálása. Gyümölcsfák és gyümölcsbokrak szaporítása. Faiskola. A gyümölcsfák ültetése. A gyümölcsfák metszése. A gyümölcsfák részletes tárgyalása. A bogzós gyümölcsök. Védekezés az étióskódók ellen. A gyümölcsfák gombakártevői. A gyümölcsfák főbb állati ellenségei. Elemi károk. Gyümölcsfeldolgozás.

A 416 oldalra terjedő, 251 ábrával díszített vastag kötet **Ára 25 pengő.**

„Patria” R.-T. könyvkiadása, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Néhai gróf Dessewffy Aurél ur Öngyméltósága örökösei büdzentmikályi uradalmában **eladó** egy

60 HP Stock-szántógép

vevők forduljanak az uradalom jószágigazgatóságához, hol a Stock üzemben megtekinthető. 6458

RÉPAVASUTAK részére

KOCSIK VAGÁNYOK SINEK

új és használt, de üzemképes állapotban

ROESEMANN és KÜHNEMANN — EPP és FEKETE

BUDAPEST, III. RÓMAI FÜRDŐ Egyesült Gépgyárak R.-T. P. ELŐADÓI IRODA: VI. BÉRLÉNYI TÉR 2 TELEFON: Aut. 621-40 6777 TELEFON: Lipót. 906-82

BURGONYÁT

bármely mennyiségben készpénzfizetéssel vesz. Ajánlatokat **Kristály burgonyadaragvár, Budapest, VI., Frangepán-u. 27.** Telefon: L. 914-18. 6435

Rákospalota-Ujpest — Váci villamos mentén — Órszentmiklóson, az állomástól 10 percre, 3/4 kat. hold elterjedű

szőlő

présházzal, melyben lakószoba és pince is van, teljes felszereléssel eladó. Értekezni a helyszínen Bürger Józsefnél, vagy Rákosszentmikályon, József-utca 90. szám. 6459

Farkas és Társa R.-T.

lakatosár- és vaszerkesztő gyár

Budapest, VI., Lehel-utca 8.

Telefon: Lipót 908-62

Kovácsolt-, idomvas-, magtár-, istálló-, pince- és tetőablakok, rácsos kapuk, rácsos kerítések raktárról azonnal szállíthatók. 6070

Traktor munkanaplójelentés

(nyomtatvány száma 1904) 15x23 cm. nagyságban, 32 perforált és 32 rögzített lappal, keménykötésben, darabonként: **2 pengő.**

Traktor anyagnapló

(nyomtatvány száma 1005) 32x62 cm. nagyságban, darabonként: **30 fill.** 50 lapos terjedelemben, 1/2 vízszintes kötésben: **17 pengő 50 fillér.**

Beszerezhető a „Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

Beszerezhető a „Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

FRIGIDAIRE automatikus, villamos hűtőszekrények.

Semmi felügyelet. Semmi kezelés. Minimális üzemköltség. Kedvező fizetési feltételek.

FRIGIDAIRE minden célra és minden nagyságban.

HAHN ARTHUR és TÁRSAI

Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 8. és 12. szám.

Telefon: *Automata 898-86 6142 Telefon: *Automata 898-86

A Sack-gyár

Magyarországon 50 év óta szolgálja a gazdaközönseget

EREDETIS A C K-EKÉIVEL

mely márka azóta fogalommá vált olyannyira, hogy minden vaseke már Sack-eke elnevezés alatt kerül forgalomba

Mindenféle talaj számára legjobban megfelelő alakú eketestek

PROPPER SAMU RT.

BUDAPEST

VÉDJEGY V., Vilmos császár-ut 52.

Utólrhetetlen! Tartóssága örökös! Legtakarékosabb, leghigiénikusabb fűtés!

ZEPHIR

fatüzelésű, légtüzelésű folytonegő kályha

10 kiló FÜT 24 órán át egy normál szobát

Nagyobb típusok 3-4 szobát is egyenletesen fűtenek

Vegrosszából a HEBERD és ZEPHIR folytonegő kályhák. ELITE inkarréktűzhelyek. Kéményoldók

Árjegyzéket bérmentve küld:

HÉBER SÁNDOR

kályha és tűzhelygyár

Budapest, Vilmos császár-ut 39. (Hajós-u. sarok)

Kályháinkból lerakat az összes vidéki városokban. 6419

Pajzs-féle tenyésztetben nevelt elsőrendű leszármazású, 3 évig kiváló eredménnyel használt, nagyon jól fedező, pirostarka színű

szimmentáli törzsbika

beltenyésztés elkerülése végett **eladó.** Döry Frigyes gazdaságában, Paradicsompuszta, u. p. Zomba. 6441

Kül

Neumajar-féle

helyt Budapest vasutállomás, a tor

tes felszereléssel, azonban a vámk

65.—, a 30 H

PÓSA

Budap

TILLANTIN

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V., ALKOTBÁNY-UTCA 29.

Gyárunk 80 éves fennállása alatt szerzett tapasztalatot egyes és kettős ekéket, rögtő gyűrűs hengereket, rúdcsiszolókat, előnyös áron, kedvező fizetési feltételekkel állítunk rendelkezésére. Uradalmak eredeti ellátására is felkészültünk.

Lábassy-féle

és Gépgyár R.-T., Torokszentmiklósi FORD, FORDSON AUTORIZÁLT KÉPVISELŐ

Speciális traktorjavítóműhely. Hengercsiszolás, tengelycsiszolás

Szállítható 300, 70

Különleges alkalmi vétel!

Neumeyer-féle „Herkules“ traktor

Teljesítménye	45 HP,	30 HP
Súlya	3750 kg.,	2750 kg.
Ára	7500.— P,	5000.— P,

helyt Budapest vasutállomás, a törvényes forgalmi adó külön felszámításával, 8 napi díjmentes felszereléssel, azonban a vámköltségek külön megtérítésével (a 45 HP-nál 100 kg.-ként 65.—, a 30 HP-nál 100 kg.-ként 48.— aranykorona.)

PÓSA NÁNDOR, okl. gépészmérnök
 Budapest, VI. ker., Lehel-utca 10. szám.

TILLANTIN vetőmagsávázószer fogyasztása évről évre nagymértékben EMELKEDIK

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
 BUDAPEST, V., ALKÖTMÁNY-UTCA 28.

MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI VEGYSZEREK KERESKEDELMI R.-T.
 BUDAPEST, X., HÖLGY-UTCA 14.

60 évnél fiatalabbak számára készített, rendkívül jól bevált gyártmányainkat: egyes és kettős ekéket, rögtörő- és magtakaró-boronákat, tárcsásboronákat, gyűrűs hengereket, gazdasági szekereket

előnyös áron, kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk. Uradalmak eredeti elismerő levelel készséggel bemutatjuk.

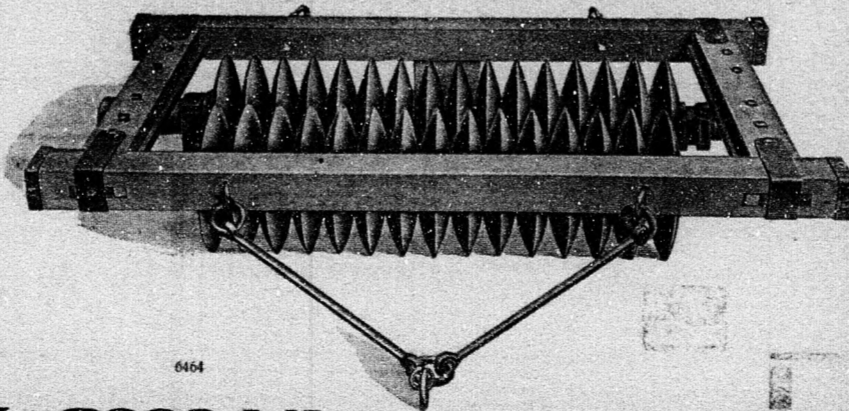
Lábassy-féle Mezőgazdasági Ipar és Gépgyár R.-T., Törökszentmiklós.

FORD, FORDSON AUTORIZÁLT KÉPVISELET.

Speciális traktorjavítóműhely.

Hengercsiszolás, tengelycsiszolás.

Szállítható 500, 700 és 2000 kilogramm súlyban!

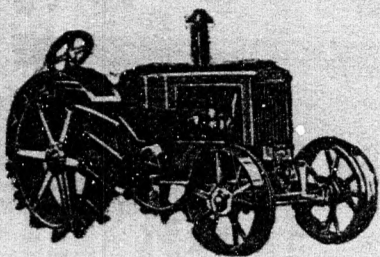
artóssága örökös!
 legigiénikusabb fűtés!
HIR
 folytonos kályha
T 24 órán át
 szabad
 szobák lakást is
 fűtenek
 ZEPHIR fűtőgép
 bonyol. Kámfűtők
 entre kűld:
NÁNDOR
 ügyv. 39. (Hajós-u. sarok)
 648

örzsbika
 eladó.
 záságban,
 p. Zomba. 644

ekrények.
 ltség.
 eltételek.
 nagyságban.
RSAI
 393-86

EL
 RT.
 52.

A legmesszebbmenő garanciákkal ajánljuk a MASSEY-HARRIS-féle 20 HP és 30 HP

WALLIS traktort,

melynek munkateljesítménye utolérhetetlen, tartóssága felülmúlhatatlan, üzembiztonsága tökéletes, üzeme a legolcsóbb.

Az állami traktorakció keretében jelentékeny kedvezménnyel kaphatók

Részletes felvilágosításokkal szívesen szolgálunk:

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

ELADÁS

TRÁGYA, használtak, jókarban, elsős Braun és Örményi-nél, Budapest, V., Balthory-utca 7.

1000 JÓ TANÁCS feyverabban a küzdelemben, melyet a nap minden órájában, szinte minden percben vivünk az élet bosszúságai, a tárgyak rosszindulata, a kellemetlen véletlenek ellen. E kiadványban hűs: a háziaszony, Neki akár elsősorban segítségére lenni ez a 400 oldalas könyv, mely nagyon sok olyan tanácsot foglal magában, mely megelégelté- sülhet belőle. Ára furva 5 pengő, köve 7 pengő. "Patria" R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

ALKALMI vészként szerzett és Budapestben ártó kár- hűtő, az. kedves gazdasági gépeket előnyösen kihasználom. Valamint kiváló használt traktorok, esztrák, elvétel, kertészeti gépek, használt gépek, utazásos berendezések, csúszó esztrák, k. L. Lukács Vilmos gépnyakkereskedő, Nyiregyháza. 2183

AZ ÖNGE táplálékot tanza- daadásra kerül kisebb és na- gyobb tételekben utánermetelt nemolított Esztrák, Hat- vany, Székely-féle búzavető- mag. Előjegyzést elfogad és utaligazítással szolgál az ÖNGE Tanzaadásának fel- ügyelősége Táplálék, Pest megye. 3314

AUTÓTULAJDONOSOK, motor rook minden kérdésre felül az **Autótechnikai**, Technika, Ipar, Kereskedelem, Sport, Tör- vények, Rendelések, Adók és illetékiszabások. Gyakorlati útmutatók. MINDEN BEN- YE VAN, AMI AZ AUTÓRA ES A MOTORREKÉPÁRRA VONATKOZIK, 500 oldal, 190 ábra. Erős vaszonkötésben Ára P 3-,-, "Patria" R.-T. könyv- osztálya, Budapest, IX., Üllői- ut 25.

ELADÓ egy allg használt, tel- jesen jókarban levő 22-24 HP H-S-C-S traktor ekévi Fogler Károly gazdaságában. Szent- Mártonkúta, u. p. Jásztelek- szentgyörgy. 3386

BALATON és vasuti megállóól 20 percrenyre 6 hold szőlő léte- építéssel, teljes pinceszere- lési eladó. Bővebbet tulaj- donosnál Szécs Ernő, Kisbör- szőlőhegy, Zala megye. 3387

SZÜCSGÉP Herberster gyár- manyu, kitűnő állapotban ol- cson eladó. Cim: Plaza, Buda- pest, Esztrák-László-ut 56., III. s. 8.10

BORGAZDARÁGI felszeres ések hűtők 600-9000 literesek, kádak, raktározó stb., olcson eladók. Dunamenti Kertgazda- ság Rt., Csepel, Mező-u. 3. 3412

AZ ALPOLDI FÜTŐHOMOK- TALAJOK ÖNSZERŐ KEZDŐ- GAZDASÁGA. Westak Vilmos ebben a munkájában részlete- sen és meggyőzően tárgyalja, hogy miként lehet a sovány, szarus fűtőhomokot szerves anyagi eszközökkel is jó ter- mébe hozni. A könyvet 5 pengő előzetes beklütsé ellen-ében bérmentve küldi a "Patria" R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

BUZAVETŐMAG

Székely-féle utánermetelt eladó Verestanyai gazdaság, Dóge, Szabolcs m. 3443

ELSŐ Magyar Gazdasági gyári magánjártó, nyolc éves, tíz leg- kőrés, nyolc-tízszáz, ötven- négycollos vasrúds csapóval, elutasítás miatt jutányosan el- adó. Gáti Gyula, Kunmadaras. 3403

BURGONYATERMELŐKNEK rendkívül fontos művek: Appel Ötöd tanár: A burgonyatermél- ségek. I. rész. A gumóbeteg- ségek 7-,-. P. II. rész. A töbets- ségek 7-,-. P. Mindkét rész 20-24 színes táblát tartalmaz, a szöveget Takács Gyula, a bur- gonyatermelő hivatal igazgatója írta. "Patria" R.-T. könyv- osztálya, Budapest, IX., Üllői- ut 25.

SZÉVA jóminőségű több vagon- nál eladó. Edictel Gazdaság, posta Tár. Fejér m., vasú- tállomás Szabadbátyán. 3464

SZALMA 25 vagon, ebből 10 vagon tavaszi eladó. Továbbá 19 darab járműek és 220 darab juh, gépek, eszközök, gazdaság felcsozása miatt. Ta- dody Tibor gazdaság, Karancs- keszi, u. p. Laptó, Nógrád megye. 3480

TRÁGYÁT:

komposztrozott laktól, sertés- trágyát tőzeggel vegyített fe- kállat, valamint szénalakat legelőidőben szállít Mitte- manusz Gázi, Budapest, VIII., Angteleki-utca 2/A. Telefon: Jóssef 324-28. 2593

MODERN MOTORREKÉPÁR írta k: Habán-Delmár. II. kiadás. 103 ábrával. A gép- járműreleleket tárgyaló és fel- Magyarországi turaterképpel. Ára 450 P. A nélkülözhetetlen kézikönyv, amelynek eladó ki- adása 2000 példányban kelt el. Tartalmazza a motorreleleket vezetői vizsga teljes anyagát, a motorreleleket szerkezetének, kezelési és javításának, részletes leírását és szám- talan hasznos utaligazítást a modern motorrelelekre vonat- kére. "Patria" R.-T. könyv- osztálya Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Kedvezményes műtrágyák

kamatmentesen 6-12 hóra, erőtakarmányok kaphatók

Berczeller Jenő műtrágyakereskedőnél Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 207-60 6273

Milyen traktort vásároljunk?

Mit kell tudnia a traktorvá- sárló gazdaságnak? Készítsd el mire vigyáznunk? Milyen a traktorüzem hatása ellenőr- zése? stb. Ezekre a kérdé- sokra ad világos választ ifj. vitéz Barátság Kora Rt. **Traktorok összehason- lító értékelése** című, most megjelent könyve. Ára 4-,- P. "Patria" R.-T. könyv- osztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

BÉRELET

ELADÓ, bérebeadó birtokokról leírásokat vásárlóvegyért küldi Császár Károly, Mezőtar. 3183

BÉRELET. Balatonparti két- százhectáros, olcsó bér. Fejér- megyei prima szántárművel, das, jobb lakással. Ság, Buda- pest, Bály-utca hat. (Leírás- pontért) 3444

BÉREBEADÓ 1000 hat, holdas birtok tulajdonos, jó épüle- tekkel. Cim: Alsópell gazdasá- g, u. p. Sárszentlőrinc, Tolna megye. 3445

20.000 PENGŐ évadékkal ke- resek felszerelt birtokok feles bérele. Ajánlatot csak tulaj- donostól kérek. Balogh János, Budapest, VI., Karmelita-u. 4.

BUDAPESTEN I. ker. Zsigli- ben 16 holdas kertgazdaság 2000 termő gyümölcsfával, jó gazdasági épületekkel és lakó- házzal, 12 darab állatra állól- val, telenteleleket, három- tenyésztelet és pihésztelet igen alkalmas, hasznosbér- beadó. Bővebbet Budapest, V., Bály-utca 22., I. em. I. Te- lefon 333-28. 3468

Fattinger és Társa R.-T. Budapest, Vágóhid-u. 10/14. Sürgönyim: Glatz Budapest Telefon: I. 318-75 állati tápszergyár világhírű gyártmányai: **Univerzal sertés- takarmány**, **in baromfielédet**, **in fészkelédel**, **in kutyaelédet**, **in vérliszt**, **in húsliszt**, **in speciális haliszt**, **in szennedés és helye- szerző gádozó** (Dorsch)-liszt, **in osztrigahéjdarab**, **in foszforsavas takar- mánymez** 3468

VEZÉRKÉPVISELŐ: **ZWEBNER JACQUES** állatgyógy és erőtakarmány cég Budapest, V., Nádor-u. 28. Sürgönyim: Zwéboros Budapest Telefon: Aut. 140-72

enesei Dorner Béla könyvei egy modern gazdasági könyv- tarásban sem hiányozhatnak! **Eddig megjelentek:** **A sertés tenyészteke és hizlalása**. 2. kiadás, 568 oldal, 248 eredeti szövegképpel P 18-,- **Rétek és legelők műve- lese és termesfoko- zása**. 2. kiadás, 360 old., 272 képpel - P 14-,- **A kereskedelmi trágyák történelme, gyártása és használata**. 3. ki- adás, 508 oldal, 177 szövegképpel P 14'80 **A burgonya termesé**. 2. kiadás, 97 képpel P 4'20. "Patria" R.-T. könyv- osztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

VEVÉL **Eladni akar valami gazdasági gépet?** Forduljon bizalommal Braun és Örményi céghez Budapest, V., Balthory-utca 7. 1681

SÁCKA-féle eredeti és használt ékezt megvételre kora- súnk. Ajánlatokat gróf Szent- uradalom, Balmarjváros, (Hajlu megye) kérünk. 3465

Liptay Jenő m. kir. gazdasági főtanácsos, földbírókos szer- kesztésében megjelent: **Gazdasági főkönyv** a hozzávaló nyomtatványokkal együtt **30- pengőért** szereshetők be- vállalatunk nyomtatványosztályában. "Patria" IROD. VALL. ÉS NYOMDAI R.-T. BUDAPEST, IX. KER., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

Méreggyár ZISKA J. utóda Rostély György Budapest, VI., Eötvös-utca 47. sz. Telefon: Törz. 246-12 **Invitációk elfogadók:** Árjegyzéket bérmentve küldök: **Alapítva: 1872.** - Jökubentélő használt, de már kijáratott és illelelelt méregek kaphatók. 6055

Megjelent az új börtörvénykivonat! Az 1929. évi X. t. c. alapján módosított börtörvény kivonata kemény lemeze- ragasztva, felakaszthatóan zsinórral ellátva, darabon- kint 130 pengőért be- szereshető vállalatunk nyomtatvány- osztályában. "Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Rész- Tarsaság Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

BÉRELET

ELADÓ, bérebeadó birtokokról leírásokat vásárlóvegyért küldi Császár Károly, Mezőtar. 3183

BÉRELET. Balatonparti két- százhectáros, olcsó bér. Fejér- megyei prima szántárművel, das, jobb lakással. Ság, Buda- pest, Bály-utca hat. (Leírás- pontért) 3444

BÉREBEADÓ 1000 hat, holdas birtok tulajdonos, jó épüle- tekkel. Cim: Alsópell gazdasá- g, u. p. Sárszentlőrinc, Tolna megye. 3445

20.000 PENGŐ évadékkal ke- resek felszerelt birtokok feles bérele. Ajánlatot csak tulaj- donostól kérek. Balogh János, Budapest, VI., Karmelita-u. 4.

BUDAPESTEN I. ker. Zsigli- ben 16 holdas kertgazdaság 2000 termő gyümölcsfával, jó gazdasági épületekkel és lakó- házzal, 12 darab állatra állól- val, telenteleleket, három- tenyésztelet és pihésztelet igen alkalmas, hasznosbér- beadó. Bővebbet Budapest, V., Bály-utca 22., I. em. I. Te- lefon 333-28. 3468

Fattinger és Társa R.-T. Budapest, Vágóhid-u. 10/14. Sürgönyim: Glatz Budapest Telefon: I. 318-75 állati tápszergyár világhírű gyártmányai: **Univerzal sertés- takarmány**, **in baromfielédet**, **in fészkelédel**, **in kutyaelédet**, **in vérliszt**, **in húsliszt**, **in speciális haliszt**, **in szennedés és helye- szerző gádozó** (Dorsch)-liszt, **in osztrigahéjdarab**, **in foszforsavas takar- mánymez** 3468

VEZÉRKÉPVISELŐ: **ZWEBNER JACQUES** állatgyógy és erőtakarmány cég Budapest, V., Nádor-u. 28. Sürgönyim: Zwéboros Budapest Telefon: Aut. 140-72

enesei Dorner Béla könyvei egy modern gazdasági könyv- tarásban sem hiányozhatnak! **Eddig megjelentek:** **A sertés tenyészteke és hizlalása**. 2. kiadás, 568 oldal, 248 eredeti szövegképpel P 18-,- **Rétek és legelők műve- lese és termesfoko- zása**. 2. kiadás, 360 old., 272 képpel - P 14-,- **A kereskedelmi trágyák történelme, gyártása és használata**. 3. ki- adás, 508 oldal, 177 szövegképpel P 14'80 **A burgonya termesé**. 2. kiadás, 97 képpel P 4'20. "Patria" R.-T. könyv- osztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

VEVÉL **Eladni akar valami gazdasági gépet?** Forduljon bizalommal Braun és Örményi céghez Budapest, V., Balthory-utca 7. 1681

SÁCKA-féle eredeti és használt ékezt megvételre kora- súnk. Ajánlatokat gróf Szent- uradalom, Balmarjváros, (Hajlu megye) kérünk. 3465

Liptay Jenő m. kir. gazdasági főtanácsos, földbírókos szer- kesztésében megjelent: **Gazdasági főkönyv** a hozzávaló nyomtatványokkal együtt **30- pengőért** szereshetők be- vállalatunk nyomtatványosztályában. "Patria" IROD. VALL. ÉS NYOMDAI R.-T. BUDAPEST, IX. KER., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

Méreggyár ZISKA J. utóda Rostély György Budapest, VI., Eötvös-utca 47. sz. Telefon: Törz. 246-12 **Invitációk elfogadók:** Árjegyzéket bérmentve küldök: **Alapítva: 1872.** - Jökubentélő használt, de már kijáratott és illelelelt méregek kaphatók. 6055

Megjelent az új börtörvénykivonat! Az 1929. évi X. t. c. alapján módosított börtörvény kivonata kemény lemeze- ragasztva, felakaszthatóan zsinórral ellátva, darabon- kint 130 pengőért be- szereshető vállalatunk nyomtatvány- osztályában. "Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Rész- Tarsaság Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

12 havi hitelre

szállít a hivatalos bankamatlábát 2%-kal meghaladó kamat mellett mindenfajta bel- és külföldi

tenyésztés- és igásállatot

teheneket és bikákat, bonyhádi, importált simmenthalit Oatfriesen fajtaival is. Ökröket és legelő- marhát. Importált yorkshirei tenyészsertéseket. Juhokat és általában véve mindennemű haszonállatot.

Minden további felvilágosítással szolgál a **British and Magyar Corporation Ltd. képviselője: Magyar Város- és Községfejlesztési R.-T.** Állatkereskedelmi osztálya Budapest, V., Béla-utca 8. Telefon: Automata 109-70 BANKKÖNTŐ BUDAPESTI TAKAREK- ÉS VASÁRPÉNZTÁRNÁL 5717

Berkshire kan- és koca-eladás

Angliából importált szülők után származó 17 drb 1 éves, 120 kg. súlyu kan 200 fill, 10 drb 1/2 éves, 50 kg. súlyu kan 220 fill, 50 drb 1/2 éves koca, 40 kg. súlyu 200 fill kilogrammonkint árban eladó gróf Jankovich Besán Endre hitbizományi uradalmában, Öreglak, Somogy m. 6160

Egy hatvasu kombinált antibalanc, egy idényben használt, Kemna-ékeztémváltoztatás miatt féláron és egy négyvasu, altalajturóval felszerelt Fowler-éke eladó. Ugyancsak eladó egy Róck-féle 11 HP egyhengeres, egytollatytus, magasnyomású, fekvő gőzgép is. Hatvanpusztai Gazdaság, u. p. Sárbogárd. 6446

Lótenyésztőknek! Ujdonság!

Magyarország lótenyésztése. Írta: Meissner Károly. Ára 5- pengő. 182 oldal, sok ábrával. Tartalma: Magyarország lótenyésztésének története. Hazánk lótenyésztése a jelenben. A lovak felnevelése, tartása, takarmányozása. Egészségügy. Értékesítési viszonyok. Lótenyésztésünk fejlesztésének módjai. "Patria" R.-T. könyv- osztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Társkönyvezett mangalica tenyészkanok és tenyészkocák

másfél évesek, átvészelték **CSOBAJI GYULA** gazdaságában, **CSOBAJ** Szabolcs m. Posta, telefon helyben, v. á. Tarcsl. 6255

Megjelent az új börtörvénykivonat!

Az 1929. évi X. t. c. alapján módosított börtörvény kivonata kemény lemeze- ragasztva, felakaszthatóan zsinórral ellátva, darabon- kint 130 pengőért be- szereshető vállalatunk nyomtatvány- osztályában. "Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Rész- Tarsaság Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

**Minden gazda mielőtt traktort vásárol, saját érdekében
kérjen ismertetést Amerika legkiválóbb traktoráról**

TWIN CITY

TRAKTORRÓL

Üzemzavarok nem fordulhatnak elő!

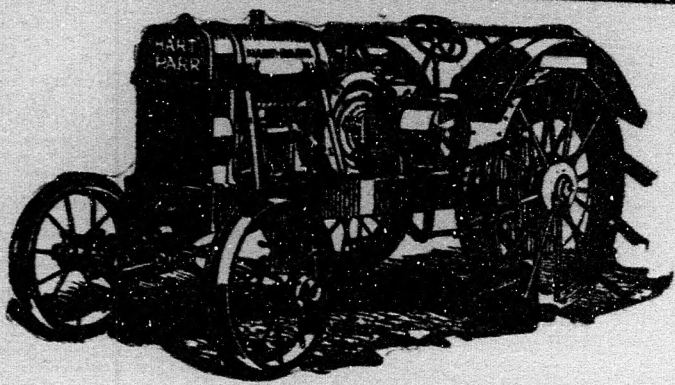
Alkatrészszükséglet minimális!

Teljesítőképessége a legcsekélyebb üzemanyagfogyasztás mellett meglepően nagy!

Felvilágosításokkal készséggel szolgál:

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, V., Vilmos császár-ut 32. szám.

KÉRJE 54. SZÁMU ÁRJEGYZÉKÜNKET!
Használt traktorokat cserébe veszünk.

HART-PARR

a legerősebb, legjobb és legolcsóbb traktor,
mert: üzemköltsége minimális,
élettartama évtizedekre terjed,
kezelése bámulatosan egyszerű és
minden talajon nagyszerűen dolgozik.
Kivánságra — vételi kötelezettség nélküli — bárhol bemutatót tartunk.
Ahány HART-PARR traktor, annyi elismerő nyilatkozat.

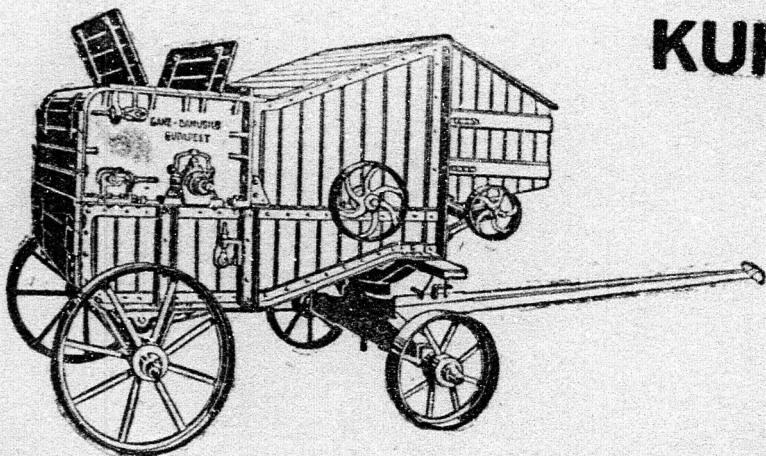
Ajánlattal és ábrás prospektussal készséggel szolgál:

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.

Budapest, V. kerület, Váci-ut 80. szám.

HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.

GANZ ÉS TÁRSA—DANUBIUS GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R. T. VEZÉRKÉPVISELETE
V., Vilmos császár út 76. ✦
TELEFON: Lipót 908—90 és 91.

KUKORICASZÁRTÉPŐK

Szab. ÁSVÁNYI-féle

Alkalmasak:

kukoricaszár, tők- és répalevél, szőifenyige felaprítására.

A száraz kukoricaszárban van:

Fehérje 17%

Zsir 0,5%

Keményítő 20,3%

Nyersrost 23,5%

729 kg fűpelt kukoricaszár tápértéke = 100 kg réli széna tápértékével.

Ne pazarolja el a kukoricaszárat, hanem dolgoztassa fel az Ásványi-féle kukoricaszártépő géppel.
Kivánatra készséggel szolgálunk árajánlattal és prospektusokkal.

„ÁTRIA” Irodalmi Vállalat és Nyomda Részvénytársaság nyomása, Budapest, IX. kerület, Öllői-ut 25. szám (Köztelek)

Feladó nyomdavezető: Mészáros Vilmos